

GİRMEK İSTEYEN HERKESE ALLAH'IN KAPASI AÇIKTIR.
NE KAPICISI VARDIR NE DE ÖRTÜSÜ.

YUSUF EL
KARADAVİ
T A V S İ Y E L E R

FERHAT ÖZBADEM

TAVSİYELER
YUSUF EL KARADAVİ

HAZIRLAYAN
FERHAT ÖZBADEM

TAVSİYELER

1

Allah'a ve ahirete inanan kimse, ebedi hayatı kazanmak için fani hayatı tehlikeye atmış olmaz... Hayır, insan inanmakla her iki hayatı birden kazanır, dünya ve ahiretin her iki güzelliğini birlikte elde eder. Bu konuda Allah Teala ne kadar doğru söylüyor: “ Kim dünya mükafatını isterse, bilsin ki, dünyanın da, ahiretin de bütün mükafatı Allah'ın katındadır”¹ “Bu dünyada güzel amel işleyenlere, güzel bir mükafat var. Ahiret yurdu ise, elbette daha hayırlıdır”²

Dünya ve ahiret dengesi... Müslüman şahsiyet hayatın merkezine islamı/ahireti/tevhidi koyacak. Yaptığı bütün işleri ahiretine faydalı olması niyeti ile yapacak. Allah rızası için iyi bir mümin olmaya çalışırken dünya işlerinde de ilerleme ve başarı için elinden geleni yapacaktır.

1 Nisa 134

2 Nahl 30

İslamı yaşamak demek dünya hayatından yüz çevirmek demek değildir. Müslümanların her alanda güçlü olması gerekir. Dünya hayatını yaşarken islamın kurallarına göre yaşamak önemlidir. Haram – Helal çizgisine riayet edip bir mümine yakışır şekilde hareket ettikten sonra dünya ile ilgili verilen uğraşların hepsi değerlidir.

Önemli olan dünya sevgisinin kalbimizde yer etmemesidir. Dünyevileşmeden dünya için çalışmakta bir beis yoktur.

Dünyevi konularda çalışırken ahiretimize zarar vermiyorsa, ahiretimizi berbat edecek söz ve davranışlarda bulunmuyorsak sorun yok demektir. Dünyalık hiçbir çaba ahirete zarar vermeye geçecek bir çaba değildir. Tercih söz konusu olduğunda ilk önce ahiret sonra dünya işleri diyebiliyorsak sorun yok demektir.

2

Dinin farz kıldığı ibadetler, müminin nefsini temizlemek ve ruhunu yüceltmek için birer vesileden başka bir şey değildir. Bu uğurda sarf edilecek çaba ve gayret, arkasındaki hayra nispetle çok azdır.

İbadetler birer vesiledir... Ruhumuzun arınması ve nefsimizin adam olması için vesileler...

İlk önce bazı farz ibadetleri hatırlayalım... Namaz, Zekat, Oruç, Hac, İyiliği emretme kötülükten sakındırma, İnfak etme, Adaletli olma, Ahlaklı olma, Dua, Muhsin olma, erkek ve kadın için Tesettür... Yaşanabilir bir dünya, huzur ve mutluluk için ve ahiret hayatımızın güzelleşmesi için bu farzları yerine getirmemiz gerekir.

Dünya imtihan dünyası... İmtihani kazanmak için ruhumuzun güçlü nefsimizin zayıf olması gerekir. Ruhumuzun güçlü olması için de ibadetlerimizi eksiksiz yerine getirmemiz gerekir.

Yaptığımız ibadetler bizi Allah'a yaklaştırırken aynı zamanda kişiliğimizin oturmasına, karakterimizin güzelleşmesine vesile olur... Namaz kılan insan kendisini haram ve günahlardan sakındırmaya çalışır, ahlakını güzelleştirmeye çalışır. Diğer taraftan oruç tutan bir kişi iradesini kuvvetlen-

dirir, insanlara yardım etme duygusu gelişir. Zekat veren biri Allah'a kul olmanın ruhi zevkini yaşarken diğer taraftan sosyal adaletin tesis edilmesine katkı sağlamış olur. Hacca giden biri ibadetini yerine getirdiği gibi düşünce ufku da gelişir.

Bizler ibadetleri bize Allah tarafından farz kılındığı için yerine getiririz. Bununla birlikte bu ibadetlerin maddi ve manevi olarak bizlere farkında olduğumuz ya da olmadığı-mız birçok katkısı olur.

3

Mümin Allah'a ibadet etmekle, haramlardan sakınmakla hiçbir şey kaybetmez; aksine hakka doğru istikamet, hayır üzerinde sebat ve şehvetten korunma imkanları kazanır. Bütün bunların ötesinde de ruhunda huzur, hayatında sükûnet elde eder.

Ruhun huzur bulsun istiyorsan salih amellerini arttır... Kur'an Allah'a, kadere, ahirete imanı, tevekkül ve sabrı emredererek, ruhsal gerilimleri hafifletici, sıkıntıları giderici, bunalımları yok edici esaslarıyla psikoz ve nevroz gibi hastalıkların büyük ölçüde önüne geçer...

Allah'a samimi bir kalple yönelenlerin Allah'la kurdukları bağ çok samimi ve içten olur. Manevi olarak derinleşmekse insan ruhunu mutmain eden büyük bir nimettir. Çünkü ruh ancak maneviyatla, salih amel ile huzur bulur.

İnsanın hem dünyada hem de huzurdan yoksun olması büyük bir hüsrandır. Dünyada ve ahirette hüsrandan kurtulmanın yolu kerim kitabımız olan Kur'an'da şöyle izah ediliyor: "Asr'a/zamana and olsun ki insan hüsrandadır. İman edenler, salih amel işleyenler, birbirine hakkı ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır."³ Ruhumuzun sükun bulması an-

cak salih amelleri arttırmak ile mümkündür. Salih amellerimizi arttırırken ihlaslı olmasına ve Allah'ın istediği şekilde olmasına dikkat etmeliyiz. Çünkü bir amelin salih olması, ibadetin kabul edilmesi için hem Allah rızası için olması gerekir hem de Allah'ın istediği şekilde olması gerekir.

Huzur bulmak için huzurda olmak gerekir. Huzurda olmak ise ancak namaz ile daima Allah'ın gözetimi altında olmanın farkındalığında ibadetler ile olur. Maneviyat ve ruhun huzur bulması için yapılacak en güzel ve tek şey Allaha yönelip dua etmek ve ibadet etmektir.

Huzur ortamı oluşturmak için insanın Kur'an ve sahih sünnet kaynaklı yaşam biçimi oluşturması gerekir. Ancak o takdirde ruhlar tatmin olarak huzur bulması söz konusu olabilir. Maddi anlamda gelişmişliğe rağmen huzur olmaması gidişatın ruhun isteğinin aksine olmasındandır. Ruhta hissedilen boşluk Allah Teala'ya imanun etkisiyle yapılan salih ameller ile dolar.

4

Fert dinsiz, rüzgarın önündeki bir tüy gibidir; bir hal üzere karar kılmaz, yönü belli olmaz, emniyetli bir yerde durmaz. Fert dinden uzak olduğunda, kıymeti olmayan, köksüz bir insandır, muzdarip ve şaşkın bir insandır. Nefsinin hakikatini bilmez, varlığının sırrını bilmez. Kendisine hayat elbisesini giydirenin kim olduğunu, niçin giydirdiğini ve bir müddet sonra niçin soyacağını da bilmez. O, din ve iman olmadan obur bir hayvan veya yırtıcı bir canavardır. Tek başına ne kültür, ne de kanun onu oburluğundan çeviremez, tırnaklarını sökemez.

İslam hayattır! İslam, insanı insan eder. İnsanı diğer varlıklardan ayıran temel özelliklerinden biri de inancıdır. İslam, insanı canavarlaşmaktan korur. İnsanı medeni hale getirir. İslam olmadan insanın can, mal, nesil ve akıl emniyeti olmaz.

İslamsız insan kıymetsiz insandır. İslamdan uzak olan insan daima ızdırıp içindedir. İslamdan uzak olan insan daima şakın haldedir ve kararsızdır. Psikolojik sorunlar ile yüz yüzedir.

İslamsız insanın kanunlar ile baskı ile farklı yöntemler ile insanileşmesi mümkün değildir.

Bir bilgisayar için harddisk ne ise insan için de islam odur. Bir bilgisayarın harddiski olmadan nasıl ki bilgisayar bir anlam ifade etmez, islam olmadan da insan bir anlam ifade etmez.

İslam, insanın ve insanlığın kurtuluş gemisidir. İslam olmadan büyük okyanuslarda/hayat yolunda sakin ve huzur içinde bir yolculuk yapmak mümkün değildir. Fırtınalar, bo-
ranlar ancak islam ile aşılabılır.

Müslümanlar, hayata ve hayattaki her şeye müslümanca bakabilmelidir. Çünkü İslam, hayatımızın bir parçası değil; hayatımızın kendisidir, yaşantımızın bütünüdür. İnancımızın, düşüncemizin, duygularımızın, davranışlarımızın, eğitimimizin, hayat görüşümüzün tümünü kuşatan ilkeler bütünüdür İslam. Müslüman da bu ilkelere severek, isteyerek teslim olan ve bunları hayatında uygulayan, daha doğrusu hayatının bunlarla hayat olduğu bilinciyle yaşayanıdır. Yoksa Allah ve Resulünün belirlediği bu ilkelerin dışında bir seçeneği, tercih ve özgürlüğü yoktur müslümanın.

Tevhidî, ahlaki, ruhi, zihni güzelliştir esas önemli olan güzellik. İşte bu noktada insanı güzelleştiren ana sebep islamdır. Müminler olarak islam ile güzelleşmeye bakalım. İslamın emir ve yasaklarına uyduğumuz sürece güzelliğimiz artacaktır. İslamdan uzaklaştığımız sürece de çirkinleşeceğiz.

5

Yazarın kalemi, hatibin dili, filozofun fikri, şairin duygusu, ressamın fırçası, idarecinin yetkisi, ordunun gücü ve halkın denetimi dahil her şey, Allah'ın gönderdiği dini desteklemede ve yaymada birleşmelidirler.

İslamın insanların kalbinde bir çiçek gibi açması için her alandaki çalışmaların islama hizmet etmesi gerekir.

Hangi yaşta olursan ol, hangi statüye sahip olursan ol, hangi imkanlara sahip olursan ol, hangi eğitim seviyesine sahip olursan ol, hangi gelir seviyesine sahip olursan ol fark etmez! Dur ve islama ne kadar hizmet ettiğine bak. Gerçekten bir müslümana yakışır şekilde bütün zamanını, enerjini ve imkanlarını islamın öğrenilip yaşanması için harcıyor musun? Yoksa sadece müslüman olduğunu iddia edip bir kısım ibadetleri yerine getirmekle sorumluluklarının bittiğini mi düşünüyorsun? Eğer bir müslümana yakışır şekilde islama hizmet ediyorsan rahat olabilirsin, ahiret hayatında hesap günü bu konudaki hesabı kolay vereceksin demektir. Yok eğer sorumluluklarını yerine getirmiyor ve islama ve müslümanlara yardım etmiyorsan o zaman dur bir daha düşün! Bu konuda hesap günü hesabı nasıl vereceksin?

Yazarlar kalemi ile islamın güzelliklerini anlatmak sureti ile insanların kalplerinde islam çiçeklerinin yeşermesine

vesile olacaklardır. Hatipler islamın güzelliklerini hem yaşıyarak hem de anlatarak insanların kalplerine islam tohumlarını ekeceklerdir. Filozoflar ortaya koydukları fikirler ile insanların islama yaklaşmasına vesile olacaklardır. Şairler islamın güzelliklerini bütün edebi sanatları kullanarak yazdıkları şiirler ile insanların akın akın islama koşmasına vesile olacaklardır. Ressamlar en güzel resimlerini islamın güzelliklerini çizerek insanların islam ile tanışmasına vesile olacaklardır. İdareciler ellerindeki imkanlar ile insanların islam ile tanışmasına ve yaşamasına vesile olacak şekilde kullanacaklardır. Ordu, islamın gücü olarak zulme ve haksızlığa, işgal ve sömürüye karşı duracaktır. Halk, her bireyi ile islamın muhafızı olacak ve islamın yayılıp yaşanması için elinden geleni yapacaktır. Ancak bu şekilde islam toplumsal olarak i selleştirilecek ve diğer insanların da islam ile buluşmasına vesile olunabilecektir.

6

İman, insanın mümin olduğu kuru lafla ilan edilmesi demek değildir.

İman bir iddiadır... İddianın ispatı ise salih amellerdir... Söz, fiil ve davranışlardır... Her iddia ispata muhtaçtır. İman iddiasının ispatı ise iman gereğini yerine getirmektir. İman ettiğini söyleyip imansızlar gibi yaşayan insanların iddiası iddia olmaktan öteye gitmez. İman bizden ne ister? İman ettiğini iddia eden biri nasıl imanlı biri olur? Bu soruların cevabı mühim...

İman eşittir Tevhid... Yani, Allah'ın varlığına ve birliğine inanıp, tek ilah ve tek rab olarak Allah'a inanmak ve Allah'ın istediği şekilde yaşamaktır. Allah'ı tek kanun koyucu, tek hüküm sahibi, tek rızık veren, tek terbiye eden olarak bilmek ve Kur'an'da tarif edildiği şekli ile inanmaktır. İncanın gölgesinde bir hayat sürdürmektir.

İman bir yönü ile Musa olma davasıdır... Musaların davası iman davasıdır. İman; Allah'a baş eğmek için Firavunlara başkaldırmaktır. Firavunlara başkaldırmayanlar, Allah'a baş eğemezler. İnsanlık tarihi bunun şahididir.

İman emniyettir... İman güvendir... İman, Allah'a güvenmektir... İman hem insanı güven altına alır hem de insanın güvenilir olmasını, emin olmasını ister...

İman, Allah'ın azamet ve kudretini unutmadan, Allah'ın emirlerini yerine getirip Allah'ın yasaklarından sakınmayı ister. İman, güzel ahlaklı olmamızı ister. İman, güzel yaşayan ve diğer insanların güzel yaşaması için çalışmayı ister.

7

Saadet (mutluluk) herkesin yana yakıla aradığı rüya cennetidir. Bu hususta fikir hayatının zirvesinde bulunan filozof ile basit bir hayat süren sokaktaki adam arasında, muhkem sarayına kapanmış kral ile küçük kulübesindeki fakir arasında fark yoktur; hepsi mutluluğu aramaktalar.

İslam insanı mutlu eder... Mutlu olmak istiyorsan iyi bir müslüman ol. Yeryüzündeki bütün insanların hem ihtiyacı hem de aradığı güzelliklerin başında mutluluk arayışı gelir. Mutlu olmak istiyorsan islama aşık olacaksın. Aşk, sevgilinin rengine boyanmaktır... İslamın rengine boyan.

Mutluluk kalpte yeşeren bir fidandır. Bu fidanın gür ve gülbraz bir ağaca dönüşmesi ancak islam çeşmesi ile sulanması ile mümkündür. Gerçek anlamda müslüman olduğunda derdini bile seversin. Çünkü derdi verenin o derdi imtihan vesilesi ile verdiğini bilirsin.

Mutluluk güzellikten beslenir. Güzellik yoksa mutlulukta olmaz. Güzellik ise doğru olana bağlıdır. Doğrunun olmadığı yerde güzellik olmaz. Doğru olan ise islamdır. Doğru olan ise iyi bir müslüman olmaktır. Sanat ve estetik dahil hayatın her alanında iyi, güzel ve doğru olanın mücadelesini vermektir. Ancak bu suretle insan mutlu olabilir.

Mutsuz olan müslümanlar hareketsiz olan Müslümanlardır. Yanlış kaynaklardan beslenen Müslümanlardır. Yanlış vitaminleri alan Müslümanlardır. Yani mutsuzluk hastalığına yakalanan müslümanlar yanlış teşhis sonucu yanlış reçete yazılmış yanlış ilaç kullanan Müslümanlardır. Aksi mümkün değildir.

İslam'dan başka hiçbir sistem, gerçek manada ferdi ve toplumsal mutluluğu getiremez. Bunu anlamak için islamdan uzak olan toplumların ve insanların anlatıldığı kitaplara bakmanız, belgeseller izlemeniz yeterli.

İslam, kendisini anlayan ve yaşayanları mutlu eder. Sadece anlamak insanı mutlu etmez ve yetmez aynı zamanda anladığını yaşamak gerekir. Sadece yaşamakta insanı mutlu etmez. Anlamlandırdıktan sonra yaşamak ancak mutlu eder.

8

Bir kimse hayatta kalp huzurundan, gönül rahatlığından daha kıymetli, daha üstün ve daha bereketli bir nimet bulamamıştır.

Kalp huzuru ve gönül rahatlığı islamdadır... İslam kalplerimizi güzelleştirir, gönüllerimize sürur verir...

Yaratılış itibari ile insan, madde ve mana boyutları olan bir varlıktır. En güzel şekilde yaratılmış olan insan, madde/şekil ve mana/ruh boyutlarının sağlıklı olması ile mutlu ve huzurlu bir hayat yaşayabilir.

Fıtrat itibari ile hem maddesel anlamda hem de manasal anlamda insanların bir kısım ihtiyaçları vardır. Maddi anlamdaki ihtiyaçların bedeninin çalışma mekanizmasındaki uyarı sistemi ile kendisini hissettirirken, mana anlamındaki ihtiyaçlar ise ruhtaki fevranlar ve huzursuzluk şeklinde kendisini hissettirir. Tefekkür ehli olan insanlar, mana/ruh yönünden açığa çıkan ihtiyaçlarını karşılamının usul ve yöntemlerini arar.

Günümüzde, genel olarak bütün insanlığın özel olarak da Müslümanların temel sorunlarının başında, ruhi donanım noktasındaki eksiklikler gelmektedir. Ruhi anlamda mutlu ve huzurlu olmayan birey, her anlamda hayata negatif ve

maddeci gözlük ile baktığından toplum içinde de sorunlara sebep olmaktadır. Dolayısı ile, bireyin ruhi donanım ve inkişafı, toplumun barış ve mutluluğunu direkt etkilemektedir.

Maddeyi tanrılaştıran düşünceye baktığımız zaman; mal, mülk, teknoloji, mevki-makam sahibi olan insanlar mutsuz olabilmektedirler. Öyle ki, yaptıkları işlerden zevk almadıkları gibi, temiz fitratlarını bozmaya yönelik bir uğraş içine girmektedirler. Bunun temel sebebi manevi anlamdaki eksikliktir. Bugün, dünyanın barış ve huzur içinde olmasının tek çözümü vardır; islamın manevi dinamiklerinin sahiplenilip gereğinin yerine getirilmesidir.

Bireyin manevi anlamda ihtiyaçları şu şekilde sıralanabilir. Saf ve temiz bir kalp/gönül, yola getirilmiş bir nefis, fitratına uygun işlev gören bir akıldır. İnsanların öncelikle kalplerini bütün ifrazatlardan temizleyip, kalplerine sevgi, merhamet ve muhabbeti (muhabbetullahı) doldurmaları gerekir. Daha sonra, insanı hataya ve günaha sevk eden nefsi tezkiye edip kendisini kötülüklerden arındırması lazım geliyor. Aklını ise, hakkı ve hakikati bulup idrak etmek noktasında kullanması gerekiyor.

Muhabbetullah ile dolmuş bir kalp sahibi olmak, tezkiye edilmiş, arındırılmış bir nefis sahibi olmak, hakikati idrak eden bir akıl sahibi olmak ise şu şekilde mümkündür.

-Kuran ve sahih sünnete dayanan sağlam bir tevhid akidesi.

-İrfan, marifet ve ihlasa dayanan ibadetler.

-Tevhid akidesi ve irfani ibadetlere dayanan; kültür, sanat, estetik ve medeniyet anlayışı.

-Kuran ve sahih sünnete dayanan sağlam bir tevhid akidesi: İnsan, fitrat olarak tevhid akidesine sahip olmak üzere yaratılmıştır. Ki tevhid akidesinden uzaklaşıp, bir şekilde farklı sapkın ve şirke dayalı bir akideye sahip olan insanlar, fitratlarına aykırı davrandıklarından manevi anlamda bir boşluk yaşamakta bunun doğal sonucu olarakta mutsuz olmaktadırlar. Kuran'ın muhtelif ayetlerinde, Allah'ın (cc) varlığının ve birliğinin akıl ile idrak edilebileceği ortaya konmuştur. Günümüzde farklı inançlara sahip olan insanların belli bir düşünme ve araştırma evresinden sonra tevhid akidesini kabul edip, Müslüman olarak hidayet bulmaları da bunun açık bir göstergesidir.

Tevhid akidesi, insanı Allah'tan (cc) başka bütün ilahları red etmeyi emreder. Dünya ve ahiret saadeti için ilk şart sağlam bir akidedir. Bu akide, tevhid akidesidir. İnsanların kulluk etmek/ibadet etmek için bir ilaha yönelmeleri fitratandır. Tevhid akidesinden sapan insanların, bir kısım kişi, kurum ve putları ilah edinmeleri bu sebeptendir. Bazen bir sporcunun, bazen bir sanatçının, bazen bir heykeltıraşın, bazen de bir siyasal görüşün tanrılaştırılması günümüzde çokça rastlanan bir akide sapmasıdır.

Ruhun inkişafına vesile olacak bir kısım ibadetleri şu şekilde sıralayabiliriz.

Öncelikle farz olan namazları, tadili erkana uygun, sünnetleri ile birlikte, huşu içinde, okunan kıraatin manası üzerinde düşünerek kılmak. Farz namazlar ile birlikte sünnet olan diğer namazları özellikle de teheccüd/gece namazı kılmak.

Zikrullahı kalpten ve dilden düşürmemek. Sahih sünnette yer alan zikirleri kalp ve dil ile yapmak ruha dinamizm

kazandırır. Sahih sünnette yer alan zikir kelimeleri; Lailahe illallah, Allahu Ekber, HasbinAllah ve ni'mel vekil, esteğfirullahul azim, La havle vela kuvvete illa Billahil aliyyul azim, subhanAllah, Elhamdulillah... Ayrıca, Kuran'ı Arapçasından okumak(mümkün ise meal-tefsir ile birlikte okumak) en güzel zikirlerdendir. Ruhun ve kalbin sükun bulması zikir ile mümkündür.

Tefekkür etmek. Allah'ın (cc) vermiş olduğu nimetler üzerinde düşünüp, hikmetlerini kavramaya çalışmak insan ruhunu motive eder. Yaratılan her varlıkta, Allah'ın (cc) azametini ve eşsiz sanatını görmek mümkündür. Yeter ki, insan bakmayı bilsin. Kuran ayetleri, meal-tefsir şeklinde okunup, üzerinde tefekkür edilmesi ise ayrı bir zevktir. Allah (cc) kelimeleri olan Kuran ruhu ferahlatır, zihni açar, kalbi sürur ile doldurur.

Tevhid akidesi ve irfani ibadetlere dayanan; kültür,sanat, estetik ve medeniyet anlayışı. İnsanın ruhi ihtiyaçlarından bir tanesi de sanat ve estetik noktasındaki ihtiyaçlardır. İslam medeniyetine ait kültürel, sanatsal ve estetik yapıtların tanınması, bilgi ve beceri ile sanatsal üretim yapıp, bu medeniyete katkıda bulunmak ruhun doyumunu ziyadeleştirir. Müslümanın sanat anlayışı; sanat Allah (cc) içindir.

Toplum yönünden maneviyat. İnsan, eylemleri ve bütün fiilleri ile nihai olarak toplumun ve kainatın nirengi durumundadır. Evrensel barış ve huzurun öznesi durumunda olan insan, içinde bulunduğu kısır döngüden ve fitrat yozlaşmasından kurtulmadığı sürece özne olarak işlevini yerine getirememektedir. İyi, doğru ve güzelin mümessili olan insan, temiz bir toplum ve yaşanabilir bir dünya için öze dönüşünü gerçekleştirmek zorundadır. Öze dönüş, yaratılış itibari ile

kendisine bahşedilen erdem, ahlak ve sosyal olma niteliklerini tekrar ihya etmesidir. Egoizm, pragmatizm, sekülerizm gibi insan mayasını bozan izmlerden arınıp toplumsalcı, toplum faydacı, inançlı bir kimliğe bürünmektir öze dönüş.

Toplumun ıslah ve ihyası, ancak maneviyatçı bir anlayışın hakim olması ile mümkündür. Manevi değerlere önem veren, ahlak kurallarına göre hareket eden, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı devam ettiren bir toplumda barış ve huzur sürekli hakim olur. Aksi düşünüldüğünde ise günümüzde de yaşadığımız birçok sorun ve sıkıntı ortaya çıkmaktadır. Manevi değerler insanların, paylaşımcı, ikram edici, sevgi ve saygı gösterici bir birey olmalarını ister. Hukuk ve adaletin insanların içinden gelerek uygulandığı bir toplum, insanların sosyal ve ruhi anlamda mutlu olduğu bir toplumdur. Toplumumuzun böyle bir toplum olması, bireylerin ruhi donanımlarının tam olması ve bu amaç için çalışması ile mümkündür. Aynı şekilde manevi değerlere sahip çıkan bir toplumda, bireyin ruhi gelişimini tamamlaması ve muhafaza etmesi daha kolaydır.

İnsan, ruhunun temel ihtiyaçları olan gıdaları almadığı zaman, manevi olarak zayıf düşecek, nefsinin kölesi durumuna düşecektir. Nasıl ki bedeninin bir ihtiyacı olduğunda hemen o ihtiyacı karşılamaya çalışıyoruz, aynı şekilde ruhumuzun ihtiyaçlarını da anında karşılamamız gerekir.

9

Kalp huzuru, hiç şüphesiz mutluluğun ilk kaynağıdır. Ancak zeka, ilim, sağlık, kuvvet, mal, zenginlik, şöbret, mevki ve diğer maddi nimetler mutluluğu temin edemiyorsa, onu nasıl kazanacağız?

Buna rahatlıkla şu cevabı verebiliriz: Huzurun tek bir kaynağı vardır; o da Allah'a, ahiret gününe imandır. Öyle derin doğru bir iman ki, şüphe onu bulandıramaz, nifak onu bozamaz.

Gerçek hayat da bunu gösteriyor, tarih de bunu destekliyor ve basiretli, insafli her insan da bunu kendi nefsinde ve etrafındakilerde fark ediyor.

Hayat bize öğretmiştir ki, en muzdarip, en sıkıntılı insanlar ve kendilerini bitmiş sananlar iman nimetinden mahrum olanlardır.

İman insanı mutlu eder... Kalbine huzur verir... İman-sız insanların hep bir tarafı eksiktir... Hep huzursuzdurlar... İman ehli olmayanların mutlu gibi göründüklerine bakmayın... Kalpleri paramparçadır...

İman yoksa insan anlamsızdır. Anlamsızlığın olduğu yerde huzur ve mutluluk olmaz. İlk önce insanın kendisini

anlamlandırması gerekir. Gerçek anlamda anlamlandırma da ancak iman ile mümkündür. İman ettikten sonra insan kendisini en güçlü olana teslim etmiş demektir. En güçlü olanın koruması altına girdikten sonra diğer güç odaklarından çekinmeye ve korkuya gerek kalmaz. Korku insanın mutsuzluğunun temel sebeplerindendir. Korkudan kurtulmak ise ancak iman ile mümkündür. İman insanı mutlu eder.

Allah'a inanan, O'na dua eden ve tevekkül eden insanların, diğer insanlardan hem ruhsal hem de fiziksel olarak daha sağlıklı olmalarının sebebi, yaratılışlarına uygun davranmalarıdır. İnsanın yaratılışına aykırı olan felsefe ve sistemler ise, insanlara hep acı, hüznün, sıkıntı ve bunalım getirmektedir.

Allah'ın emirlerine uyan ve Allah'ın rızasını kazanabilmek için durmaksızın çalışan müminler, hem dünyada hem de ahirette mutlu bir yaşam sürerler. Allah, iman edenlerin dünya ve ahiret mutluluğuyla müjdelendiğini Kuran'da birçok ayette bildirmektedir:

“Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur.”⁴

“Böylece iman edip salih amellerde bulunanlar; artık onlar 'bir cennet bahçesinde' 'sevinç içinde ağırlandılar’”⁵

Allah'a iman eden kimse, yalnızlıktan kurtulur; her an Onun sonsuz rahmeti, ilmi, hikmeti, koruması ve gözetimi altında olduğunu bilir. Allah'a inanan insan, her şeyin dizgininin Onun elinde, her şeyin hazinesinin Onun yanında olduğunu, her şeyin Onun emri ve izniyle halledileceğini bi-

4 Yunus 64

5 Rum 15

lir. Sadece Ona güvenir, Ona bağlanır, Ondan yardım bekler. Hiçbir varlıktan da korkmaz, hiçbir şeye boyun eğmez, minnet etmez. Böylelikle iman, maddeye kul ve köle olmaktan kurtarır. İnsana gerçek şahsiyet kazandırır. Allah'a inanan kimse ölümden korkmaz. Zira ölümü bir hiçlik ve yokluk kuyusu değil, hakikî hayatın ve ebedî saadetin başlangıç kapısı kabul eder. Dünyada kendini misafir bilir. Allah'a inanan kimsenin, kendine de, başkalarına da hiçbir zararı dokunmaz. Kanunun olmadığı yerlerde bile Allah'ın onu her an gördüğü inancı, işlediği kötülüklerin cezasız kalmayacağı korkusu, onu kötülüklerden alıkoyar. Değil kötülük, bilakis elinden geldiğince herkese iyilik yapmaya, faydalı olmaya çalışır. Ruhunu iyi düşüncelerle doldurur, yüksek ahlâka erer, içinden kötü hisleri kovar. Allah'a inanmak ve O'na bağlanmak, insanı aynı zamanda gerçek hürriyetine kavuşturur. Zira her şeyin Allah tarafından yaratıldığını bilen insan, yaratıklara değil, yaratana kul olur.

Allah'a inanan bir insan aynı zamanda, hayatın bir imtihan, karşılaştığı sıkıntıların da bu imtihanın bir parçası olduğuna inanır ve bu noktada sıkıntılara göğüs germeyi, acı veren durumlara karşı sabretmeyi, hayatın zorluklarına karşı mücadele etmeyi temel karakteri haline getirir. Zira bunlar, Allah'a tam olarak inanmanın ve güvenmenin en önemli alametidir.

10

İnsan acaip bir mahluktur. Onda hem toprak, hem ruh vardır. Toprak tarafını tanıyıp da ruh tarafını unutan, insanın hakikatini bilmez.

İnsan sadece madde değildir. Sadece mana da değildir... İnsan madde ile mananın bileşimidir... İnsanın sadece maddi unsurlar ile hayatı ikame etmeye çalıştığı bu zamanda var olan bütün sorun, sıkıntı ve tehlikelerin ortadan kalkması İslam kültür ve medeniyetinin etkin olması ile mümkündür. İslam Kültür ve Medeniyeti tek başına bütün insanlığa madde ve mana arasındaki dengeyi ortaya koyar. Maddeyi merkeze alıp manayı inkar eden anlayışları da manayı merkeze alıp maddeyi inkar eden anlayışı da tenkit edip bunların tutarsızlığını ortaya koyduktan sonra kendi öz, asil ve mükemmel kendi düşünce sistemini ortaya koyar.

Evet, İslam'ın ortaya koyduğu görüş; madde ve mana arasında dengeyi net bir şekilde ifade eder.

Ne maddeyi inkar eden manacılık ne de manayı inkar eden maddecilik.

Bugün insanın fitratına aykırı olan gerçek ihtiyaçlarını karşılayamayan maddeci anlayışın uçurumun kenarına getirdiği insanlığı tekrar ihya ve inşa edecek tek sistem İslam

düşünce sistemidir. Medeniyet adına her türlü cinayetin işlendiği insanlık onurunun her anlamda çiğnendiği bütün kutsalların saldırıya maruz kaldığı çağımızda insanlığın tek kurtarıcı unsuru İslam'dır.

İslam bütün zaman ve mekanlarda her anlamda insanlığın fitratına uygun, gerçek ihtiyaçlarını karşılayan düşünce yapısını farklı şekillerde ortaya koyar. Öyle ki; bazen işgal edilen bir toprak parçasında toprağını, hürriyetini, onurunu ve kutsallarını savunmaya iten bu konuda ateşleyici unsur olan İslam düşünce sistemi bazen de insanları kula kul olmaktan alıkoyup sadece Allah'a (cc) kul olmaya yönlendiren bir yol gösterici haritadır.

Aynı şekilde İslam; insanın/insanlığın zihnini, kalbini ve ruhunu inşa eder. İslam insan zihnini inşa ederken öncelikle bütün kötü, yanlış ve çirkin düşüncelerden arındırdıktan sonra kendi saf, berrak, net ve mükemmel yapısını inşa eder. İnsan kalbini inşa ederken kalpte var olan bütün ifrazattan temizledikten sonra kendi güzelliklerini o kalbe ince bir dantel zarıflığı ile nakşeder. İslam, insan ruhunu inşa ederken ruha sinmiş olan korkaklık, yılgınlık, tembellik ve ümitsizlik hallerini ortadan kaldırıp, ruhu tekrar aslına inkılab ettirip ruha asaletini ve fonksiyonunu tekrar kazandırır.

Asri uygarlık çıkmaza girmiştir. Çünkü o bilimsel icatları, insanın istek ve arzuları, sanılar, yönelişler ve inkar üzerine kurulmuş olan bu sistematığı mana/ruhsal ihtiyaçlardan uzak tutmuştur. Asrımızda madde üzerine inşa edilen anlayışlar sadece üreten ve tüketen bir varlık felsefesi ile insanın fitrattan kaynaklanan asli ihtiyaçlarını karşılayamamakta ve içinde bulunduğu bu girift çıkmazdan kurtulmak için çareler aramaktadır. Mevcut mantık varoluş sebepleri ile bu durum-

dan kurtulmaları mümkün değildir. İşte bu noktada insanı/ insanlığı içinde bulunduğu bu çıkmazdan kurtaracak tek kurtarıcı güç İslam'dır. İslam; insanlığın içinde bulunduğu boşluğu dolduracak, insana insanlık kıymetini tekrar kazandıracak, insanlığın gelişip yükselmesini sağlayacak, insanın/ insanlığın bu dünyada ve ahirette mutlu olmalarını sağlayacak nizamını icra etmek sureti ile kendi pratiğini ortaya koyarak tek kurtarıcı güç olduğunu ispatlayacaktır.

İnsanın / insanlığın en kapsamlı şekilde ele alındığı, Allah (cc) ile ilişkisini belirleyen, insana bu kainatta durduğu ve durması gerektiği yeri belirten, insan olarak varoluş sebebini kendisine bildiren hayat düsturu ve düşünce sistemi İslam'dır. İşte bu sebeptir ki; insanlığın varlık sebebini, insan olma hakkının verilmesi ve bu insan olma hakkı ile elde ettiği kazanımları bu kazanımlar ile elde edebileceği güzelliklere nasıl kavuşacağını, bu dünyada ve ahirette mutlu olmasının yollarını çelişkisiz ve sistematik şekilde ele alan tek nizam islam'dır.

İslam sırf insanların vicdanlarında saklansın diye değil; insanın bütün hücrelerinde onu hissetmesi hayat rehberi olarak uygulanması bütün faaliyetlerde onu ölçü almak için gönderilmiştir. İnsan kendi fitratına uygun bir şekilde mutlu bir hayat yaşayıp ahirette de kurtuluşa erenlerden olmak istiyor ise tevhid dini olan islamı bir nizam olarak kabul edip, hayatının her alanında islamı hakim kılmalıdır.

İnsan kendi fitratına aykırı düşünce ve yaşam şeklini tercih ettiği sürece içinde bulunduğu olumsuzluklardan kurtulamayacak ve daha kötü durumlara düşer olacaktır. Fitratının gereği olarak İslam düşünce sistemi ve islamın hayat nizamına sahip olursa insanlığının gereğini yerine getirdiği için her anlamda kazananlardan olacaktır.

11

Mümin kainatla ilişki içinde yaşar, kainatla dosttur. Aralarında derin bir bağ ve uygunluk vardır. Kainat mümine düşman ve yabancı değildir. Mümin kainata bakarak düşünür, ibret alır. Orada Allah'ın nimetlerinin tezahürünü ve rahmetinin eserlerini görür.

Kainattaki bütün güzellikleri severiz... Ağaçları severiz mesela... Dağları severiz... Gökyüzünü severiz... Denizleri... Kuşları... En güzel şekli ile severiz...

Kainattaki güzelliklere değer de veririz. Hem de içimizden geldiği için değer veririz...

İnsanın kainata nasıl bakması gerektiği ile ilgili kerim kitabımız Kur'an'da yer alan bir kısım ayetler şöyledir:

Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlara yarar sağlayacak şeylerle denizde seyreden gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirip kendisiyle ölmüş toprağı dirilttiği yağmurda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve gökle yer arasındaki emre amade bulutları evirip çevirmesinde elbette düşünen bir topluluk için deliller vardır.⁶

Üstlerindeki göğe bakmazlar mı? Onu nasıl bina ettik, nasıl donattık! Onda hiçbir düzensizlik ve eksiklik yoktur. Yeryüzünü de yaydık ve orada sabit dağlar yerleştirdik. Orada her türden iç açıcı çift bitkiler bitirdik Bütün bunlar, içtenlikle Allah'a yönelen her kulun gönül gözünü açmak ve ona öğüt ve ibret vermek içindir. Gökten de bereketli bir su indirip onunla kullar için rızık olarak bahçeler ve biçilecek taneler (ekinler), birbirine girmiş kat kat tomurcukları olan yüksek hurma ağaçları bitirdik ve böylece onunla ölü bir beldeye hayat verdik.⁷

(Ey insanlar!) Sizi topraktan yarattık, (ölümünüzle) sizi oraya döndüreceğiz ve sizi bir kere daha oradan çıkaracağız.⁸

O, sizi yeryüzünde yaratıp türetendir. Sadece O'nun huzurunda toplanacaksınız.⁹

De ki: "O, Sizi yeryüzünde yaratıp çoğaltandır. Ancak onun huzurunda toplanacaksınız."¹⁰

'Allah yeryüzünü sizin için bir sergi yapmıştır ki, oradaki geniş yollarda yürüyesiniz."

Rahman Kur'an'ı öğretti. İnsanı yarattı. Ona beyanı (düşünüp ifade etmeyi) öğretti. Güneş ve ay bir hesaba göre hareket etmektedir. Otlar ve ağaçlar (Allah'a) boyun eğler. Göğü yükseltti ve ölçüyü koydu. Ölçüde haddi aşmayın. Tartıyı adaletle yapın, teraziyi eksik tutmayın.

7 Kaf 6 - 10

8 TaHa 55

9 Müminun 79

10 Mülk 24

11 Nuh 19,20

Allah yeri yaratıklar için var etti. Orada meyve(ler) ve salkımlı hurma ağaçları vardır. Yapraklı taneler, hoş kokulu bitkiler vardır. O halde Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?²²

12

Müminin kalbinden daha geniş bir şey yoktur; görünen ve görünmeyen her iki alemini içine almıştır.

Kalbi çok güzel olan insanlarız biz... Kalbimizde bütün güzelliklere yer var... Kalbimizi kendimiz şekillendirmeliyiz... Kimin ne kadar yer kaplayacağına kendimiz karar vermeliyiz.

Kalplerimiz bizim gül bahçelerimizdir. Gül bahçesinin en güzel köşesinde nelerin ve kimlerin duracağına da biz karar vereceğiz, kapının eşiğinde nelerin ve kimlerin olacağına da... Bahçeye alınmaması gerekenlere de biz karar vereceğiz.

Sevilmesi gerekenleri en güzel şekilde seveceğiz... Sevmek konusunda hiçbir zaman cimri olmayacağız. Daima sevmelerde cömert olacağız. Çok seveceğiz...

Sevmelerimiz ile dostlara güven düşmanlara korku vereceğiz. Dostlarımız sevgimizi gördüğünde sevgimizin büyüklüğünden güvenleri artacaktır. Düşmanlarımız dostlarımıza olan sevgimizin büyüklüğünü gördüğünde korkuya kapılacaklardır...

Kalp, insanın en değerli mekanıdır. Orada gereksiz ve zararlı unsurlar barındırmamalıdır. Kalp boşluk kabul etmez... Ya iyi, güzel ve doğru olanın sevgisi olacak... Ya da kötü, çirkin ve yanlışın sevgisi...

13

Mümin, iman mahrumlarının canını çıkaran o ağır ruh hastalığına, yalnızlık duygusu hastalığına yakalanamaz. Bu hastalığa yakalanan, dünyayı üzerine kilitlenmiş sanır. Tek başına, cemiyetten ayrı olarak yaşar. Sanki gemisi batmış da dalgalar onu küçük, ıssız ve korkunç bir adaya sürüklemiştir. Orada tek başına yaşar. Denizin maviliğinden, göğün maviliğinden başka bir şey görmez. Rüzgarın ışılgından, dalgaların gürültüsünden başka bir şey işitmez.

Mümin, yalnızlık psikozuna girmez. Hiç kimse yoksa bile onu yaratan, sığınacağı en güzel yer olan Rabbi vardır. Hiç kimsenin olmadığı zamanlarda dua ederek Rabbine sığınır. İnancı olmayan insanların yalnızlık hastalığına yakalanmaları, sürekli kendilerini bir boşlukta hissetmeleri imandan yoksun olmalarından kaynaklanmaktadır. İman ile şereflenen insanlarda yalnızlık hastalığı görülmez.

Yalnızlık kişinin kendini dış dünyadan büyük ölçüde soyutlamasıdır diyebiliriz ancak bu tam bir tanım olmaz. "İnsanlar bazen çok kalabalık ortamlarda bile kendilerini yalnız hissederek. Yalnızlık hissi yaşayan insanların yüzlerinde bu duygunun belirtileri vardır. Genelde psikolojik çöküntü içindirler. Yüz ifadeleri anlamsızdır. Dalgın olarak bir noktaya

bakar, her şeyden kaçıp kendilerini soyutlarlar. Güçsüzlüklerini ve çaresizliklerini kabullenirler. Hadiseler karşısında sinik, halsiz ve tepkisiz insanlardır. Bu tip belirlilerin süresi ve şiddeti, yalnızlığa sebep olan tesirin önem derecesi ile birlikte, kişide yaptığı ruhî ve bedenî streslere bağlıdır.

Görünüşteki yalnızlık hiç mühim değildir. İnsanların bazıları yalnızmış gibi görünürler. Oysaki iç âlemlerinde yalnız değillerdir. Ebu Zer (ra) başkalarına göre sosyal açıdan yalnızdı. Fakat ruh dünyasında dostları vardı, Dostları bedenlen yanında olmasalar bile düşünce ve his âleminde onunlaydılar. Allah ve Resulünü dost edinen bu insanların yalnızlık hissini yaşamaları mümkün değildir. Muhabbete varan ruhî beraberlik Ebu Zer'de yalnızlık hissini uyandırmamıştır. Bu noktada bulunmayan her insan yalnızlığa açık kapıdır.

Yalnızlık hissini yaşayanlar kendilerini, zayıf, güçsüz arkadaşsız hissederek; çevre onlardan, o çevreden uzaklaşmıştır ve alâkasızdır. İnsanları, vefasız ve güvenilmez görürler, hayatta desteksiz olduklarını, güçsüz olduklarını kabul ederler. Yalnızlık kısır döngüsü içine giren kişinin iki dost edinmesi gereklidir. Birincisi; bütün dostların en hayırlısı, kendisinin sesine cevap veren, vefalı, zayıfların yardımcısı, gücü her şeye yeten, fakirlerin, gariplerin yardımcısı, yalnızlık duyanların dostu, iniltileri işiten ve cevap veren, kendisine sığınanların en hayırlısı olan, her şeyin sahibini dost edinmektir. Belki bazıları Ebu Zerr (r.a) gibi sosyal olarak yalnız yaşar, fakat ruh ve his âleminde onu yaratan Dostla beraberdir. Bu da yalnızlık yerine vuslat duygusunu pekiştirir. Vuslat duygusu ise ölüm korkusunu ve dünyaya bağlılığı giderir.”¹³

14

Maddecilerin mahrum kaldığı ve müminlerin bol bol istifade ettiği kalp huzurunun bir kaynağı da namaz ve duadır.

Namazın kalbi huzura vesile olmuyorsa namazını gözden geçir... Hem namaz kılıyor hem de sürekli bunalım halindeysen namazlarını huşu içinde düzgün kıl. Çünkü namaz ile bunalım bir arada olmaz. Namazında bir arıza var demektir. Namazlarını güzelleştir ki kalbin güzelleşsin.

Dua et! Dua nedir biliyor musun? En büyük olan Allah'ın yardımını talep etmektir. Allah sizi destekledikten sonra hiçbir şeye ihtiyacınız kalmaz. Ama dua sadece dil ile söylenen kelimelerden ibaret değildir. Allah'ın yap dediklerini yapacaksınız, yapma dediklerinden uzak duracaksınız... Sana düşeni yerine getireceksin ondan sonra Allah'ım beni destekle diyeceksin.

Allah ile buluşan kalbin huzursuz olması düşünülebilir mi? Asla. Namaz ile Allah'ın huzuruna duran kişi gerçek huzurun Allah'ın huzurunda durmak olduğunu bilir. Allah'ı güvenerek dua eden kişide huzursuzluk olmaz. Allah'a güvenen insan manevi olarak daima huzurda olur.

15

İnsan huzurunu yok eden, güvenini sarsan en önemli sebeplerden biri de geçmişe takılmak, halinden memnun olmamak ve gelecekte korkmaktır.

Geçmişe takılma... Geçmiş ders almak için önemlidir. Geçmişinden ders alıyorsan, geçmişte yaptığın hatalara düşünüyorsan o zaman geçmişe takılman için bir sebep yok demektir.

Halinden memnun ol. Senin beğenmediğin hayat birilerinin hayalindeki hayat olabilir. Dünya imtihan dünyası... İmtihandan kaçış yok. Kimisi varlık ile kimisi yokluk ile imtihan olur... Sen imtihanına razı ol.

Gelecekte korkma... Gelecek meçhuldür... Allah nasıl isterse öyle olacaktır... Sen iyi olması için çalış... Sonucu Allah'a bırak.

16

Başa gelecek bir şey için önceden hayır düşünmeli, sonra da rıza göstermelidir. Mutlu insan; bu iki şeyi yapan insandır; mutsuz insan da bunlardan mahrum kalan insandır.

Her şeyin hayırlısı...

Kader kazaya dönüştükten sonra yorum yapmanın bir anlamı yoktur... Allah'ın takdirine rıza göstereceksin. İmtihan gereği olduğunu bileceksin... Sabredenlerden olursan kazanacağını, isyan edenlerden olursan kaybedenlerden olacağını unutma...

Dünyanın imtihan dünyası olduğunu unutmamak lazım. Mühim olan imtihanı yüzünün akı ile geçebilmektir. İmtihan demek zorluk demektir. İnsanın başına bazen bela ve musibetler gelecektir. Bu bela ve musibetler karşısında bir mümin olarak sabredebilmek, Allah'a sığınabilmek ve isyan etmemek gerekir.

Kerim kitabımızda Allah (cc) bizi imtihan edeceğini ve sabredenleri ödüllendireceğini haber veriyor. "Çaresiz biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz. Müjdele o sabredenleri!"¹⁴

Başımıza bir bela veya musibet geldiğinde nasıl davranmamız gerektiğini ayetler bize şöyle öğretiyor, “Onlar başlarına bir musibet geldiği zaman: “Biz Allah’a aidiz ve sonunda O’na döneceğiz.” Derler.”¹⁵

“Bütün dayanakların sarsıldığı, türlü türlü saplantıların kayboluverdiği ve diğer bütün dayanaklarını yitirmiş olan kalbin sırf Allah ile baş başa kaldığı kritik anda Allah’a sığınmasıdır. Sadece o anda gözlerdeki perdeler düşerek basiret açılabilir ve bakışların önündeki ufuk açık-seçik hale gelebilir. O anda mümin için yüce Allah’tan başka hiçbir şey, O’nun yüzünden başka hiçbir güç, O’nun iradesi dışında hiçbir irade ve O’ndan başka sığınılacak hiçbir merci yoktur. İşte o zaman müminin ruhu, doğru düşüncenin dayanağı olan tek gerçekle, biricik realite ile bütünleşmiş olur. Biz yalnız Allah için varız. Hepimiz, var olan her şeyimizle, bütün varlığımızla, dönüşümüz, nihaî başvurmuz sadece O’nadır. Teslimiyet... Mutlak teslimiyet... Biricik realite ile ve doğru düşünce ile yüz yüze gelmekten, bütünleşmeden kaynaklanan nihaî sığınmanın teslimiyeti!”¹⁶

15 Bakara 156

16 Fizilali Kur’an, Seyyid Kutub

17

İnsanların nefislerini ve hayata karşı kızdıran, onlar rıza zevkinden mahrum eden şeylerden biri de istifade ettikleri o güzelim nimetleri az hissetmiş olmalarıdır. Bu nimetler, ya hep el altında bulunduklarından ya da kolay kazanıldıklarından kaybetmiştir. İnsan daima: şunumuz yok, bunumuz yok, derler. Hiç şunumuz var, bunumuz var, demezler.

Sana verilen nimetlere pozitif bir göz ile bakmayı öğren...

Farkında olmadığın nimetlerin farkına var... En büyük nimet iman nimetidir... Sağlık nimetini düşün... Görme nimeti, duyma nimeti, konuşma nimeti... Aile nimeti... Su nimeti... Sevgi nimeti... Özgürlük nimeti... Ne kadar çok nimet var farkında olmadığımız... Hepsini bize veren Allah'tır (cc).

Yokluklar üzerinden hayata baktığımızda hayat çekilmez olur. Varlıklar üzerinden hayata bakmayı öğrenmeliyiz. Üstelik sürekli yoklukları düşünmek varlıklara ulaşmak için hata yapmamıza sebep olabilir. Varlıklara şükretmek ise insanı haram yollardan uzak tutar.

“Farkına varılmayan nimetlerin kadr-ü kıymeti bilinmez, çok defa elden çıkınca anlaşılır, elden çıkınca da pişmanlığa dönüşür. Müslümana yakışan, sahip olduğu sayısız nimetleri

fark edip başta bu nimetleri vereni hatırlayarak ona şükretmek ve nimetleri birer emanet olarak kabul edip onları titizlikle korumaktır. Ayrıca bu nimetlerin bizim için birer imtihan vesilesi olduğunu akıldan çıkarmamak gerekir.

İnsan olarak yaratılmak, yaratıkların en şerefli kılınmak, İslam'la müşerref olmak, yeryüzünde Allah'ın halifesi sayılmak sayısız nimetlerin en başta gelenlerindendir. Cenabı hak Kur'an'ı Kerim'in pek çok yerinde, verdiği nimetleri insanlara hatırlatmakta ve insanların şükürsüzlüğüne, nankörlüğüne işaret etmektedir. "Gökleri ve yeri yaratan, gökten su indirip onunla size rızık olarak çeşitli ürünler çıkaran, buyruğu ile denizde akıp gitmesi için gemileri emrinize veren, ırmakları hizmetinize sunan Allah'tır. Size devamlı faydası olan güneşi ve ayı emrinize veren, geceyle gündüzü de size hizmet ettiren yine Allah'tır. Kendisinden istediğiniz her şeyi Allah size vermiştir. Eğer Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız sayamazsınız, doğrusu insan çok zalim ver nankördür."¹⁷ "Allah'ın göklerde ve yerde olanları emrinize verdiğini, nimetlerini gizli ve açık olarak size bolca ihsan ettiğini görmez misiniz?"¹⁸

Sahip olduğumuz her şey Allah'ındır. Biz kendimizin bile asıl sahibi değiliz. Vücudumuzda istediğimiz gibi tasarruf yapamayız. Bedenimizi, onu bize emanet olarak veren Rabbinizin talimatları doğrultusunda kullanmak zorundayız. Organlarımızı günaha alet etmemek, fitrata aykırı kullanmak durumundayız. Hiç kimse kalkıp hayat benim hayatumdur, istersem intihar edip ona son verebilirim diyemez. Zira ruh da beden de Allah'ındır. Allah'ın mülkünde hiç kimse onun rızasına aykırı davranamaz.

17 İbrahim, 32-34

18 Lokman, 20

Denizdeki balıkların denizi fark etmemesi gibi pek çok insan da içinde yüzdüğü nimetleri fark etmemektedir. En başta nefes alabilmek, görmek, duymak, akıl sahibi olmak, hissetmek, yiyip içebilmek, uyuyabilmek, def-i hacet yapabilmek, yürüyebilmek, konuşabilmek paha biçilmez nimetlerdendir.”¹⁹

18

İnsanlar kanaat kelimesini yanlış anlıyorlar. Sanıyorlar ki kanaat; aşağılığa, düşük hayat seviyesine razı olmak; büyük işlerden geri durmak; maddi ve manevi alanlarda ilerleme umudunu yitirmek; açlığı, fakirliği ve yoksulluğu benimsemektir.

Kanaat olana razı olup olabilecek için çalışmaktır... Kanaat, alın teri karşılığı kazanılana razı olmak, başkasının kazancına göz dikmemek demektir. Başkasının kazandığını görünce, onu kıskanmamak, onun gibi çok çalışmaktır. Kanaat, çalışmayıp tesadüfen önüne çıkanı kullanmak, başka bir şey aramamak demek değildir.

Kanaat demek, ihtiyacından fazla kalan kazancını bir yere yığmayıp, İslamiyet'in emrettiği hayırlı yerlere vermek, fakirlere, kimsesizlere, hastalara, dinin yayılmasına yardım etmek demektir. Kanaat, böylece iyi ahlakın kaynağı olduğu gibi, insana mahrumiyetler içinde kaldığı zaman saadet temin eden sarsılmaz bir kale gibidir

Kanaat: "Önce kanaat, gözü ve gönlü tokluk doğru anlaşılmalıdır. Kanaat; tembellik, gayretsizlik değildir. Aksine nimete şükür, kadere rıza ve nimeti vereni bilmektir. Çağımızdaki sıkıntıların en temel sebeplerinden biri, aç gözlülüğün doğurduğu doyumsuzluktur, hırstır, tamahtır. "Kim nefsinin

cimriliğinden, hırsından ve kıskançlığından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.”²⁰

Yaratılışımızdaki hırs duygusu doğru yolda kullanılmalıdır. Şükür ve kanaatten ayrılmamalı, şikayet yerine şükretmelidir. Ayrıca kendisinden geride olanlara da bakmalıdır. “Nimet konusunda kendinizden aşağıda olana bakınız, yukarda olana bakmayınız. Böyle yapmanız Allah’ın üzerinizdeki nimetlerini küçümsememeniz açısından daha uygundur.”²¹

Sömürgeciliği önlemek için inananların güç birliği yapmaları ve hayatın tümüne el atmaları gereklidir. Azimle, şevk ile çalışmalı, meşru ve helalle yetinmeli, başkalarını da düşünmeli, başkalarının haklarına saygılı olmalıdır. Hesap şuuruna sahip olunmalıdır. Açgözlü değil, tokgözlü, tok gönüllü olmalıdır. İşte gerçek zenginlik de budur!”²²

20 Haşr, 9

21 Tirmizi

22 Halil Atalay

20

İmanı güven kaynağıdır. Güven ise huzur ve sükunun meyvesidir, hatta bir çeşididir. Güven gelecekle, insanın beklediği ve korktuğu şeylerle ilgili bir sükunettir. Bu güven olmadan saadet olmaz. Hikmet sahibi birine: Neşe nedir, diye sormuşlar, güven, cevabını vermiş ve korkan yaşayamaz demiştir.

İman insana özgüven verir... Özgüven sahibi olmaya bak... Özgüvenini arttırmak istiyorsan imanını kuvvetlendir. Gerçekten iman etmiş insan cesaretli olur. Hiçbir engel onu engellemez.

21

Mümin ecelinden emindir. Çünkü Allah ona belli bir müddet vermiş, sayılı gün nefes vermiştir. Onu ne azaltabilir, ne eksiltebilir. Mümin ölüm korkusu içinde yaşamaz. Ölüm bardağını içmekten çekinmez. Ölüm muhakkak onu ziyarete gelecektir; korku onu çevirmez, telaş onu engellemez.

Ecel değişmez... Mühim olan ölüme hazır olmaktır... Ölüm hazırlık yapıyorsan hiçbir şeyi dert etme ve ölümden korkma. Çünkü cennet çok güzel bir yer.

Ölüm ve ahiret bilinci... "Kardeşim! Bilmelisin ki, ölüm, insanlar için en büyük öğüt veren ve en büyük ders almamız gereken ibret dolu bir olaydır. Yazık ki, katı yürekler hiç de bundan bir öğüt almadıkları gibi kendileri adına bir ders de çıkarmıyorlar. Eğer ölümden bir ders alınsaydı, bu, zaten bir vaiz olarak bize yeterdi.

Kardeşim! Bilmelisin ki, müminin can çekişme noktasına gelince, Azrail'e onun canını alması için emir verilir. Azrail de bu mümin kişinin yanına güzel bir surette, güzel kokular içerisinde olarak gelir. Onun ruhunu almaya başlar ve canını alırken de tıpkı yağıdan kıl çekercesine, onun canını alır.

Cenaze kabre konulup defin işlemi bittikten sonra, artık kabirde Münker ve Nekir adı verilen iki meleğin sorgusuyla karşı karşıya kalır. Kabre konulan kişi, kendisini getirip kabre bırakanların oradan ayrılırlarken ayak seslerini duyar. Çünkü artık kabre konulup sorgu işlemi başlaması amacıyla ruhu kendisine yeniden dönmüştür. Çünkü kendisini sorgulayacak olan melekler karşısında sorulanları anlayabilmesi için duyu organları, ruhu ile birlikte bedene dönmüştür. Böylece kendisine sorulanları anlayabilsin ve buna göre onları cevaplamış olsun.

Şunu da bilmelisin ki, kabir azabı iki kısımdır; bunlardan bir kısmı sürekli. Bu, kâfirlerle münaflıkların ve bir de bazı isyankâr kulların kabir azabıdır. İkincisi ise sürekli olmayı kesilecek olan azaptır. Bu, işlediği suçu ve isyanı hafif olanların göreceği azaptır.

Düşün yaşlılığını ve varacağın son noktayı
 Güçlü iken sonradan toprağa gömüleceğini
 Bir kez düşmeysin kabre
 Beklersin ta gelecek haşre
 Yaşıyorken sağlamca olan beden
 Gün gelecek darmadağın olacak cismin
 Eğer örtmeseydi kabir kokuşmanı
 İnan ovaları ve dağları iğrendirirdin
 Yaratıldın topraktan oldun yaşayan bir diri
 Öğrendin konuşmayı, oldun bir hatip
 Tekrar döndün toprağa yerleştin
 Sanki topraktan çıkan sen değildin
 Bu dünyayı boşadın üç talakla
 Ölmeden önce tevbeyle başla
 Öğüt verdim sana, kulak ver dinlemeye

Senin gibisine kimse göstermez doğru yolu
 Bırakılsak da bizi bekler ölüm yolu
 Dar gelir bize kalabalıktan geniş yol
 Her günün sabahında ünler biz bir ses
 Semiz bedenini kurtlar, binalarını da yıkım bekler

Şurası bilinmelidir ki, ahiret gününe iman etmek, iman-
 nın sıhhat şartlarından bir şarttır. Kim ahiret gününe iman
 etmezse o kimse kesin olarak kâfirdir. Kaldı ki bu konu
 Kur'an'ın birçok ayetlerinde zikrolunmuştur. Bu ayetlerin
 kiminde cehennem ateşinden ve azabından uzak durma uya-
 rısı, kimisinde ise ora ile alakalı olarak kimi durumların ve
 müşahedelerin ele alınmış olması, kimisinde de oranın mut-
 laka bir gün gelip gerçekleşeceği.

Ey kardeşim! Şunu iyice bilmelisin ki yüce Allah hepi-
 mizi cehennem ateşinden korusun. Çünkü cehennem ateşi,
 Allah'ın kâfirlerle münafıklar ve bazı isyancı kimseler için
 hazırladığı azap ve cezalandırma yurdudur. Her şeyden mü-
 nezzeh olan yüce Allah Kur'an'ı Kerim'in birçok ayetlerinde
 bizleri bu tehlikeden uzak durmamız için uyarmıştır.

Cennet nimet yurdudur. Allah burayı kulları içinden
 iman edenlerle Allah'ın emri ve yasakları doğrultusunda ha-
 reket eden takva sahibi olanlar için hazırlamıştır. Bu, onların
 dünyada iken samimi iman etmiş olmaları ve salih ameller
 işlemeleri sebebiyledir. Kendi nefislerini kötü isteklerine di-
 renmeleri, masiyet ve haram olan şeyleri terk etmeleri baki-
 mındandır.

Ey kardeşim! Bilmelisin ki, cennete giden yol, aslında Al-
 lah'ın kendileri için kolay kıldığı kimseler adına bu öyle zor
 bir yol değildir. Çünkü bu yol salih amel işlemekten geçer ve
 temeli inanmaya dayanır. Zira temeli imana dayanmayan her

amel boşunadır, hiçtir. İşte sana bu yolu, seni Firdevs cennetine götürecek olan yolu Kur'an'ı Kerim'den alarak öğreteceğim."²³ Yüce Allah şöyle buyuruyor:

"Gerçekten müminler kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki, namazlarında huşu içindedirler. Onlar ki, zekâtı verirler Ve onlar ki iffetlerini korurlar, Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu cariyeler hariç. Bunlarla ilişkilerden dolayı kınanmış değillerdir. Şu halde, kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir. Yine o müminler ki, emanetlerine ve ahitlerine riayet ederler Ve onlar ki, namazlarına devam ederler. İşte, asıl bunlar varis olacaklardır; Evet Firdevs'e varis olan bu kimseler, orada ebedi kalıcıdırlar."²⁴

23 Ahiret günü, Abdulkadir Mutlakurrahbavi

24 Müminun 1-11

22

Müminler için huzur ve güven kaynağından biri de içini dolduran umuttur. Umut hayatın karanlıkları içinde parlayan ve insana yolunu gösteren bir ışıktır. O umut ki, hayat ağacı onunla yeşerir, ömür binası onunla yükselir, insan mutluluğun tadını onunla alır ve hayatın güzelliğini onunla hisseder. Umut hayat iksiridir. Hayatın itici gücüdür. Hayatın ağrılarını dindiren müsekkindir. Güzellik ve neşe kaynağıdır.

Umut imandandır...

Kerim kitabımız Kur'an'da daima umutlu olmamız gerektiğine işaret eden ayetler şöyledir: "De ki: 'Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayan ve çok merhamet edendir.'²⁵ "Sapıklardan başka kim Rabbinin rahmetinden umut keser?"²⁶ "Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa onu, yine O'ndan başka kaldıracak yoktur ve eğer sana bir hayır dilerse, O'nun keremini de geri çevirecek yoktur. Hayrını, kullarından dilediğine verir. O bağışlayan, merhamet edendir."²⁷

25 Zümer 53

26 Hicr 56

27 Yunus 107

23

Sevgi varlığın ruhu, kalbin iksiri ve insanoğlunun emniyet supabıdır. Sevgi, bize güven, istikrar ve selamet veren tek cevher. Biz her şeyi severiz... Herkesi severiz... Hatta nimeti sevdiğimiz gibi musibeti de severiz... Birincisi mukavemete karşı kuvvet verir; ruhu sıçrayacak şekilde harekete geçirir... İkincisi savaş meydanının sıcaklığını getiren ılık bir rüzgardır. Biz; bütün varlığı severiz; başından sonuna kadar; ölümü ile hayatı ile her şeyi severiz.

En güzel seven adamlarız biz... Sevgi bizim mayamızda var... Arkadaşlık hukuku ve kardeşlik konusunda unutulmaması gereken bir düstur olarak Resulullah (s) şöyle buyuruyor:

“Sevdiğinizizi öyle ölçülü ve dengeli seviniz ki, bir gün sizin düşmanınız olacağını düşünün. Buğzettiğinize de öyle ölçülü ve kıvamında buğz ediniz ki, bir gün sizin dostunuz olabileceğini düşünün.”²⁸

İnsan insanı sever, insan insanı çok sevebilir. Hatta bu sevgisini abartabilir. Esas olan sevdiği insanı İslami ölçüler dahilinde sevmesidir. Ölçü dahilinde sevdikten sonra

en uç noktada da sevebilir. Bunda bir beis yoktur. Fakat Resulullah'ın tavsiye ettiği düsturu unutmadan sevmesi gerekir. İnsanları ne kadar seversek sevelim gün geldiğinde arkadaşlığımızın bitebileceğini, muhabbetimizin zevale uğrayabileceğini, bir gün farklı parkurlarda olabileceğimizi, sorunlar yaşayabileceğimiz ihtimallerini sürekli göz önünde tutmamız gerekir.

Sırf kendimizin bilmesi gereken sırları kendimiz bilmeliyiz. İnsanların öfke ve gaflet anında paylaştığında onulmaz yaralar açabilecek olan zaafılarımızı insanlara göstermemiz gerekir. Arkadaşlığın, kardeşliğin bir hukuku olmalıdır ve yüzde bir de olsa bir mesafe bir tedbir alanı olmalıdır.

Günü geldiğinde farklı gerekçelere bağlı olarak sevgi azaldığında, muhabbet bittiğinde, arkadaşlık sona erdiğinde zarar etmemek, büyük sarsıntı yaşamamak için bu hususa dikkat etmek gerekir.

Resulullah'ın tavsiye ettiği düsturun ikinci bölümünde ise hiçbir insan ile geri dönülmez şekilde arayı bozmamak gerekir. Sürekli bir açık kapı bırakmak gerekir. İnsanlar ile aranızdaki bütün köprüleri attığınızda o insanlar ile bir gün bir araya ihtimaliniz ortadan kalkar. Gerekçe ne olursa olsun mesafeli olduğunuz insanlar ile sürekli bir iletişim aralığı bırakmak gerekir. Gün gelir bugün buğzettiniz, sevmediğiniz, uzak durduğunuz insanlar ile arkadaş olabilirsiniz.

Müslüman bireyler ile birlikte Müslüman yapılarda bu düsturu unutmamalıdır. Kesinlikle ve kesinlikle Müslümanlar arasında telafisi mümkün olmayan hatalardan beri olmayız. Sorunlar yaşayabiliriz fakat bu sorunlar ebediyete kadar devam edecek bir küslüğe sebep olmamalıdır.

Kardeşlerimizin kıymetini bilmemiz gerekir. Kardeşlik hukukumuzu İslami ölçüler dahilinde dengeli bir şekilde devam ettirmek gerekir. Sevgimizde ölçülü olmalıdır. Bugümüzde ölçülü olmalıdır. Ölçülü olmak sulha ve selamete vesiledir. Ölçüsüzlük kavga ve kargaşaya vesiledir. Müminler olarak her konuda ölçülü olmalı ve dengeli hareket etmeliyiz.

24

Mümin haset etmez. Ruhi bir hastalıktır. Veba vücudunda ne yaparsa haset de ruha aynı şeyi yapar. Haset sürekli gamdır, kederdir. Dinlemeyen gazaptır. Hatta hastalıktır da; insanın gücünü bitirir, vücudunu yorgun düşürür, yüzünü kara çıkarır.

Haset bir hastalıktır... “Hased, Allah’ın bazı kullarına verdiği nimete karşı kişinin içten tepki göstermesi ve o nimetin onun elinden alınmasını dilemesidir. İsterse hased eden adam bu iç tepkisinden sonra kin ve öfkenin etkisiyle o nimetin yok edilmesi için bir çaba sarf etsin isterse iç tepkisinin sınırında dursun fark etmez. Hased bu türden iki tepkiyi doğurmakta ve onlara zemin hazırlamaktadır.”²⁹

Haset, haset edeni bitirip tüketen bir ateş gibidir. “Haset, insanın Allah’ın verdiği bir nimet ya da faziletin başkasında da bulunmasından hoşlanmamasıdır. Veya o nimetlerin ondan alınıp kendisine verilmesini ve eğer kendisine verilmediyse başkasına da verilmemesini istemesidir. Hased edenin şerrinden Allah’a sığınmanın manası; hased eden kişinin başkalarında bulunan iyiliği, söz ve fiili ile yok etmeye çalışmasından Allah’a sığınmaktır. Hased eden kişi bu tutumu fiile geçirmediği müddetçe, bundan Allah’a sığınmaya ihti-

yaç duyulmaz. Çünkü kalbinde ne olduğu bilinemez. Ama hased fiile döküldüğünde ilk iş Allah'a sığınmak olur. Ayrıca hased edenin şerrinden sığınmak için bazı tedbirler de alınır. Bunlardan birisi, insanın Allah'a tevekkül etmesi ve Allah'ın izni olmadan hiç kimsenin zarar veremeyeceğine inanmasıdır. İkincisi, hased edenin yaptığına sabretmesi ve sabırsız davranarak onun seviyesine inmemesidir. Üçüncüsü, hased eden Allah'tan korkmasa, halktan utanmasa ve hatta çok terbiyesiz davranışta bulunsa da, hased edilenin takvayı elden bırakmamasıdır. Dördüncüsü, kalbinde hased edilene pek yer vermemesi ve fazla düşünmemesidir. Onu fazla düşünmek, ona mağlup olmanın başlangıcı olur. Beşincisi, hased edene karşı kötü muamele yapılmamasıdır. İmkân varsa ona iyilik ve ihsanda bulunmalıdır. Hased edenin kendisine ne gibi kötülükler düşündüğüne aldırmamalıdır. Altıncısı, hasede uğrayanın tevhid akidesine sebat göstermesidir. Çünkü bir insanın kalbinde tevhid kökleşmişse, o hiçbir zaman, hiç kimseden korkmaz."³⁰

25

Mümin kin tutmaz; çünkü affedicidir, alicenaptır. Gücü yettiği halde öfkesine kapılmaz, intikam alabilirken affeder, haklı olduğu halde hoşgörü ile hareket eder. Çekişmelerle, düşmanlıklarla kendini meşgul etmez. Ömür bu gibi düşmanlıklarla geçirilmez, dünya bu meşakkate değmez.

Kin tutma... Affetmek meziyettir... Affedici ol... Birçok kötü alışkanlığımız gibi kin tutmanın zararları da vardır tabi ki. Kin tutmak kişinin ruhunu sıkıştıran ve zarar veren bir duygudur. Şöyle derler “Kin tutmak zehri kendisi içip diğer insanın ölmesini beklemeye benzer.” Oldukça ağır bir deyiş, ama aynı oranda da doğru. Hincınızı içinizde tutmak kime karşı olursa olsun, en çok sizi etkileyecektir.

Ayıpların başı kindir... “Kin insanoğlunun göz bağıdır, bağlar gözünü, kör kör yürütür. Ya ateş olur yakar, ya kuyu olur boğar, ya bataklık olur yutar.”³¹ “Kin duygusu, mutluluğa zarar verir. Sevgiyi azaltır, zamanın ve enerjinin boşa harcanmasına sebep olur.”³²

31 Yavuz Bahadıroğlu

32 Nevzat Tarhan

Bir şahsa karşı kalben tutulan öfke ve zarar verme arzusu da “kin” denir. Kin; kalpte yerleşen, öç almaya yönelik şiddetli düşmanlıktır.

Şunu belirtmek gerekir ki, acziyetten dolayı hemen intikam alınamadığı için yutulan öfke kalpte yer edinerek kine dönüşür. Kinin belirtisi, karşı tarafa olan buğzun, soğuk davranmanın ve nefretin devam etmesidir.

Kin, Öfkenin; hased ise kinin sonucudur.

Kin tutmak, kin beslemek, kin gütmek, kin bağlamak gibi deyimler düşmanlık duygusunun kalpte yerleştiğini ve süreklilik gösterdiğini dile getirir.

Kin, kötü ahlâka ait niteliklerdendir. Bu nedenle İslâm'ın onaylamadığı, ortadan kaldırmayı amaçladığı huylardandır. Karşısı olan bağışlama, af etmek ise güzel ahlâkın niteliklerindendir; İslam tarafından teşvik edilen davranışlar arasında yer alır.

Kerim kitabımız Kur'an'da şöyle buyurulmaktadır: “Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde, iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatli, çok merhametlisin!”³³

Kin tutmamak ile ilgili nasıl olmamız gerektiği ile ilgili şu hikayeyi birlikte okuyalım.

Çölde yolculuk eden iki arkadaş, yolculuğun bir aşamasında tartışırlar, biri ötekine bir tokat atar.

Tokadı yiyenin canı çok yanar; ama tek kelime etmez ve kum üzerine şu sözleri yazar:

“Bugün en iyi arkadaşım bana bir tokat attı.”

Yıkanabilecekleri bir suya rastlayana dek yürümeyi sürdürürler. Tokadı yiyen yıkanırken batağa saplanır, boğulmak üzereyken arkadaşı tarafından kurtarılır.

Boğulmak üzere olan arkadaş tam selamete çıktıktan sonra bir kaya parçası üzerine şu sözleri kazır:

“Bugün en iyi arkadaşım benim hayatımı kurtardı.”

Tokadı vuran ve sonra en iyi arkadaşının hayatını kurtaran kişi ona şöyle der:

-Senin canını yaktığımda bunu kum üzerine yazdın; ama şimdi kayaya kazıyorsun, neden? Diğeri ona şöyle cevap verir.

-Biri bizi incittiğinde bunu kum üzerine yazmalıyız ki bağışlama rüzgarı estiğinde onu silebilsin. Ama biri bize iyi bir şey yaparsa onu kayaya kazımalı ki onu hiçbir rüzgar yok etmesin.

26

Sevginin en yüksek derecesi insanın, din kardeşini kendi nefisine tercih etmesidir. Böyle olunca insan, muhtaç olduğu şeyi, başkalarına isteyerek verir. Din kardeşi doysun diye kendi aç a kalır, rahat etsin diye kendi yorulur, uysun diye uyanık kalır.

İsar ehli olmak... İmanın ene güzel alametlerinden biri... En güzel ahlak... Cennete vesile bir hal... İsar, kendisi muhtaç olduğu halde, din kardeşini nefisine tercih etme haline denir. Cömertliğin zirvesi olan isar, müminlerin ayırt edici özelliklerinden olup, yüksek İslam ahlakına sahip olmanın sonucu olan bir vasıftır.

Fani dünya hayatının bir gün son bulacağı gerçeği, hesap gününün çetinliği, cehennem azabının şiddetliliği, cennet nimetlerinin güzelliklerini göz önünde bulundurduğumuzda, güzelliklere vasil olmanın, azaptan kurtulmanın yolu, iman-salih amel-güzel ahlak sahibi olmaktır. Güzel ahlakın zirve uygulamalarından biri de isardır.

İnsan, fani olmasına rağmen, istek ve arzuları tükenmiyor. İnsanı her alanda şekillendiren İslam, istek ve arzularının sınırını ve olması gereken şeklini de izah etmiştir. İnsanoğlu, bu dünyadan baki olan hayata yol aldığı anda, bir çok istek ve arzusu yarım kalmış bir vaziyette dünya hayatını terke etmiş

oluyor. İslam, tul-i emeli (uzun emeli) men etmiştir. İstek ve arzuların, Allah'ın (cc) rızasını kazanma merkezli olmasını istemiştir. Nefsin istekleri ve şeytanın vesveselerini ise red etmeyi, karşı durmayı emretmiştir.

Her konuda olduğu gibi, istek ve arzular da, önceliklerimizin olması lazım geliyor. Ahiretimize faydası olan, cennete vesile olacak istek ve arzuları öncelikler listesinin en başına koymak gerekiyor. Geçici olan dünya hayatının menfaatine olan, istek ve arzuları öncelediğimizde ise, ahirimizin berbat olup, azaba müstahak olma ihtimalimiz yüksek.(Allah muhafaza)

İsar ile ilgili Kur'an'da şöyle buyuruluyor “Onlar içleri çektiği halde/ihtiyaçları olduğu halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirirler.”³⁴

İsar, aynı zamanda bir ahlaki unsurdur. Farklı şekillerde isar ahlakı kuşanılabılır. İslam kardeşlik hukukuna binaen, Müslüman kardeşi için zamanını feda edebilmek gerekir. Ne kadar zamana ihtiyacımız olursa olsun, kardeşlerimiz için ayıracağımız, onların faydasına olacak bir zaman dilimi olmalı. Bu zaman ile isardır. Kardeşine gelecek zararı göğüslemek isar ahlakındandır. Kardeşini her türlü belalardan muhafaza etmeye çalışmak isar ahlakındandır. Mevki ve makam söz konusu olduğunda (şayet donanımı müsait ise/ehli ise) kendinden önce kardeşini o mevki-makama layık görmek ve önermek isar ahlakındandır. Maddi anlamda kardeşlerinin menfaatini kendi menfaatinden önce tutmak isar ahlakındandır. Fikir ve düşünceleri paylaşmakta kardeşine öncelik vermek isar ahlakındandır. Kardeşine infakta bulunmak isar ahlakındandır.

Maddi anlamda isar ahlakına sahip olmak ile birlikte manevi anlamda ne kadar isar ahlakına sahip olduğumuzu sorgulamamız gerekiyor. Birkaç soru ile nefsimizi hesaba çekelim. Herhangi bir konuda fikir ve düşünce beyan edilmesi gerekiyorsa, kardeşimizi kendimizden önce tutarak ona öncelik verebiliyor muyuz? Herhangi bir konuda tartışma söz konusu olduğunda iki taraftan biri mutlaka incinecekse, kendimizi incinen taraf olarak tercih edebiliyor muyuz? Dua ederken kardeşlerimizi mi önceliyoruz yoksa kendimizi mi?

27

Mümin ancak batıl taraftarlarına karşı buğz ederse de bu, onlara acıdığından; iyiliklerini istediğinden ve onlar için Allah'tan hidayet talep ettiğindendir; nefsi için değildir.

Biz düşmanlarımızın dahi iman etmesi için çalışan müminleriz. İnsanların cehenneme gitmesine sevinmeyiz. Kafirlerle acırız. Çünkü imansız bir şekilde ahirete gidenlere çetin bir azap vardır.

Kalbi merhamet ile dolu olan müminleriz biz. Bütün insanların islam ile şereflenmesini arzularız. İnsanların hidayetine vesile olmak için elimizden geleni yaparız. İnsanların küfür ve nifak üzere olması bizi asla sevindirmez. Bilakis üzer. İnsanların bizim vesilemiz ile islam ile tanışması ve iyi bir mümin olması en büyük hedefimizdir. Bunun için elimizden geleni yaparız.

Bizim için insanlar ikiye ayrılır. Kendisine islamı anlattıklarımız ve kendisine islamı anlatacaklarımız... İnsanların içinde bulunduğu bataklıktan dolayı ötelemeyiz. Bütün imkanlarımız ile insanları o bataklıktan kurtarmaya çalışırız.

28

İnsanın, başına gelen bir bela nedeniyle Allah'tan sevap ümit etmesi de ayrı bir nimettir; belayı hafifletir. Bu sevap, kendini ya günahların affı şeklinde gösterir ki, insanın ne kadar çok günahı vardır, ya da hasenatın artması şeklinde gösterir ki, insanın buna ne kadar ihtiyacı vardır!

Bela ve musibetlere sabretmek ibadettir. İmtihan dünyasında cenneti hak edebilmek için bir kısım bela ve musibetler ile karşılaştığımızda bunlara karşı mümin bakış açısı ile bakmalıyız. Bela ve musibetler esnasında sabredip isyan etmemek kişinin günahlarının af olmasına vesile olur.

O güzel Nebi (s) bu konuda şöyle buyuruyor:

“Her musibet, affedilecek bir günah için gelir.”³⁵

“Mümine gelen her sıkıntı, günahlarına kefarettir.”³⁶

“Meyveleri olgunlaşmış bir ağacı silkmekle nasıl meyveleri düşüyor; sıtmanın titremesinden günahlar öyle dökülüyor.”³⁷

“Ateşin altın ve gümüşün paslarını giderdiği gibi, bir müslümanın hastalığı da onun günahlarını giderir.”³⁸

35 Ebu Nuaym

36 Buhari

37 Buhari

38 İbn Mace

29

Din insanları sadece güzel ahlaka teşvik etmek ve güzel ahlakı övmekle kalmaz. Din ahlakın temelini atar, sınırını çizer, ölçeğini belirtir ve örnekler verir. İnsanları doğruluğa davet eder, sapıklıktan sakındırır, iyiliğin ve kötülüğün karşılığını gözler önüne serer.

İslam, güzel ahlakı emreder. Güzel ahlak ile birlikte insanları iyiliğe sevk eder. Kötülüklerden sakındırır. İyilik edenin iyilik bulacağını kötülük edenin bunun hesabını vereceğini insana öğretir.

“Kur’an-ı Kerim’de ahlaki mükellefiyet çift yönlü olarak şartlandırılmış bulunmaktadır: Onun amaçladığı aksiyon aynı zamanda hem genel olarak (insanın iradesine tabi olan) beşer tabiatına açılabilir ve hem de hayatın somut gerçeğine yaşanabilir (uygulanabilir, zorbaca değil) olmak zorundadır. Hepsi bu kadar değil. Hatta ahlaki iyilik alanından çıkmaksızın, ödev kategorisinin içine girmesi için bir filin mümkün ve pratik olması da yetmemektedir. Burada biz, ustaca düzenlenmiş ve zengin bir şekilde nüanslara ayrılmış, bir olumlu ve olumsuz değerler ıskalasını ile karşılaşacağız. İlk önce, uygulanması hiçbir karışıklığa meydan vermeyen temel ve açık ödevler bir yana bırakılırsa (örnek: yalan söylememek, emaneti iade etmek, ihtiyaç içerisinde bulunan başkasına

yardım etmek...) yaratıcı ve yapıcı fazilet önünde, tüm mümkün ve uygulanabilir olanların sonsuz derecelerini ihtiva edecek kadar geniş bir faaliyet sahası kalmaktadır.”³⁹

30

Mümine gelince o, büyük bir görev için yaşar ve yüce bir hedef için çalışır. O da: Allah'a yaklaşmak, Allah'ın ahlakı ile ahlaklanmak ve Allah'ın rızasını kazanmağa çalışmaktır. Mümin yüksek idealinin gölgesinde hayat bulur, onun için yaşar ve onun için ölür. İdeali uğruna nefsinin dizginin çeker, serkeşlik etmesine fırsat vermez; güdü ve isteklerini baskı altına alır. Böylece Allah'tan sevap bekler, rızasını arar.

Hedefimiz, Allah'a yaklaşmak... Güzel ahlak sahibi olmak... Allah'ın rızasını kazanmak...

Mümin şahsiyet bilir ki: En güzel edep Kur'an'ın öğrettiği edeptir.

Mümin şahsiyet bilir ki: Edebin insan suretinde en güzel şekli Resulullah (s) efendimizin edebidir.

Mümin şahsiyet bilir ki: Sünnete hakkı uyan kişi en güzel şekilde edeplenir.

Mümin şahsiyet bilir ki: Salihlerin, sıdıkların, şehidlerin edebi edeplenmek edep ile taçlanmaktır.

Mümin şahsiyet sürekli secdeler ile Allah'a (cc) dua etmeli, Allah'ın yardımını dilemelidir. Günahlarına ağlamalı,

tevbe etmelidir. Kalbini ve dilini daime zikir ile meşgul etmelidir.

Mümin şahsiyet daima günahlardan kaçmalıdır. Kalbini kötü düşüncelerden arındırmalıdır.

Mümin şahsiyet dünyalıklara düşkünlüğü terk eder bu yönü ile halkın nazarı ve elindekilere tamah etmeyi de terk etmiş olur.

Mümin şahsiyet manevi arınmanın en önemli etkeninin az konuşmak olduğunu bilir.

Mümin şahsiyet dilini kötülüklerden korur. Yalandan, iftiradan, laf taşımaktan, lanetten korur. (Kafirlerle ve zalimlerle lanet edilebilir)

Mümin şahsiyet yiyip içtiklerinin helal olmasına dikkat eder. Haramlardan sakınır.

Mümin şahsiyet boş iş ve boş sözlerden yüz çevirir. Boş iş demek ahirete faydası olmayan iş demektir. Boş söz demek ahirete faydası olmayan söz demektir.

Mümin şahsiyet ilimsiz amel olmayacağını bildiği gibi amel edilmeyen ilimin de faydası olmadığını bilir. İlim amel etmek içindir. Amel etmek için de ilim gerekir.

Mümin şahsiyet ölmeden önce ölür. Nefsini hesaba çeker. Daima hesap günü için hazırlanır.

Mümin şahsiyet gece ibadetleri ile ruhunu arındırır, maneviyatını kuvvetlendirir.

Mümin şahsiyet akidesini her şeyden daha fazla önemser.

Mümin şahsiyet her günahattan sonra tevbe eder. Her gece uyumadan önce o gün içindeki günahları için mutlaka tevbe eder.

31

İman bencilliğin taşkınlığını önler; bencillik müsamahaya (hoş görülüğe) ve başkalarını kayırmağa döner. Bu unsur, mümini dünya zevkinden çeker yüce ideale doğru götürür.

Müminsen bencilliği-egoistliği terk edeceksin! Çünkü hakiki ve kuvvetli iman senin bencil olmana müsaade etmez.

Bencillik bir anlamda iyilik yapmama hastalığıdır. İnsan, iyilikleri arttırmak sureti ile bencillikten kurtulabilir. İnsan, yapmadığı her iyilikten dolayı suçludur. Bencil insanlar sadece bencil oldukları için de suçludurlar. Kendisinden başkasını düşünmeyen insanlar başka insanlara iyilik yapamazlar. İyilik yapmadıkları için de suçludurlar.

32

İnsanın ruhunun derinliklerinde gözle fark edilmeyen, mikroskopla görülmeyen ve anatomi ve fizyoloji ilimlerinin tanımadığı gizli bir kuvvet vardır. İnsan bu manevi kuvveti içinde hisseder. Ve bu kuvvet; bir ışıldak (projeksiyon) gibi insana yolunu gösterir, bir mıknatıs gibi onu iyiye doğru çeker, kötülüklerden uzaklaştırır. İnsan bu gücün emrine karşı gelir veya aksini yaparsa bu güç lehinde veya aleyhinde karar verir; ya rahat ve huzur kararı verir, ya da acı ve ızdırap hükmü verir.

Yol gösteren, emir veren, yasak koyan, ikaz ve teşvik eden, verdiği hükmü yürüten bu kuvvete ahlak uleması “vicdan” adını veriyorlar.

Mümin insan vicdanlı insandır... Vicdanımız her daim diri... Yazıldığı gibi okunmayan şiirlerin kahramanlarıydık biz. Orwell’in 1984’ünde sistemin istediği şekilde yazılan tarih kitaplarındaki bilgilere zaten inanmayan adamlardık biz. Cherokeeeler’in bir otomobil markası değil ABD’de soykırıma uğratılan Kızılderili bir kabile olduğunu bilen adamlarız. Apacheler’in Ortadoğu halklarına saldıran helikopterlerin markası olmadığını aslında katliama uğrayan bir Kızılderili kabilesi olduğunu bilen adamlardık. Geronimo’yu seven adamlardık biz.

Acı denizler vicdanımızı kanatmakta... Denizler içinden acı deniz... Sahillerine çocuk cesetleri vuran denizlerdir acı deniz. Mülteci yüreklere sebep olan mültecilerin batan botlarını üstünde tutan denizdir acı deniz. Mavi Marmara içinden gökyüzüne havalanan güvercinleri taşıyan denizdir acı deniz. Acıların her türünü bütün hücrelerimizde yaşamamıza sebep vicdanımızdır.

Vicdanımız daima iyi adamlar olmamızı ister... Biz, hiç kimseden iyilik beklemeden iyilik yapmayı seven adamlarız. En iyi olanlardan olana kadar iyilikte ısrar edeceğiz. İyilik bizim en belirgin melekemiz olana kadar iyilikte sebat edeceğiz. Ve biz inanıyoruz; iyilik her kapıyı açar.

Vicdanımız hiçbir zaman susmayacak... Şimdi nasıl unuttacağız bütün bunları diye geçiriyoruz içimizden. Bunca yaşanmışlıklardan sonra unutmak ihtimalini düşünüyoruz. Unutmak istediklerimiz hem iyi cinsten hem de kötü cinstendi. Haydar “unutmak bazen vefadır” diye kitap bile yazmış. Şimdi nasıl etsek. Nasıl etsek de unutsak bütün bu olanlar. Unutmazsak bize rahat yok, unutsak da bize rahat yok... Çünkü vicdanımız unutmayacak.

33

Allah'a ve ahiret gününe imanının oluşturduğu ve vicdanın eseri başkalarına malla canla yardım etme konusunda da kendini açıkça gösterir.

Diğer insanlara yardımcı olmak ve diğer insanların dertleri ile dertlenmek güzel bir mümin olmanın, güzel kalpli olmanın, vicdan sahibi olmanın alametidir.

İnfak... Allah rızası için yapılan harcama, Allah için hibe etmektir. İnfak genel olarak para/mal/kapital ile yapılan harcama olarak telakki edilir. Asıl manası bu olmak ile birlikte, müslümanın kendisine lütfedilen her nimetten/rızıktan infak etmesi gerekir. Mal ile infak, can ile infak, zamanın infakı, ilmin infakı, sözün infakı, ailenin infakı gibi. İnfak bilinci inançlı insanlar için önemli hususlardandır. İnfakın hikmetini irfan penceresinden bakarak anlamak, infak felsefesini idrak etmek kamil insan olmak için gerekli olan hususlardandır. İnfakın önemi ile ilgili olarak bir zat şöyle diyor: "Namaz mümin ile kafiri birbirinden ayıran haslet iken, infak mümin ile münafığı birbirinden ayıran haslettir."

İnfak ederken dikkat edilmesi gereken bir kısım hususlar vardır. Allah rızasını gözeterek infak etmek, ihtiyaç sahiplerine ihtiyaçları olduğu süreçte infak etmek, sıhhat ve afiyette iken infak etmek, malın iyisinden infak etmek, gücü yettiği

kadar infak etmek, sağ elle infak etmek, infak etmekte acele etmek, infakı gizlice yapmak. Verdiğinden bir karşılık beklememek, verirken adil davranmak, aile fertlerini ihmal etmemek, verdiği sadakadan geri dönmemek, riya ve gösterişten uzak olmak, infakta israf etmekten kaçınmak, Allah'ın ismini zikrederek isteyene vermek gibi hususlara dikkat etmelidir.

İnfakın sosyal dayanışma noktasındaki önemi ise en önemli noktalardan biridir. Sosyal adaletin temin edilmesi için gerekli olan ana şartlardan biridir infak bilinci. Toplum içindeki ekonomik uçurumların önüne geçmenin tek yolu infak bilincinin yerleşmedir. Tevhide dayalı İslami anlayışta tekelleşme ve sermayenin elit kesimlerin elinde olması red edilir. Toplumun bütün katmanları adalete dayalı bir paylaşım ile birbirlerini gözetirler. Günümüzde varolan sınıflar arası gelir uçurumu İslamın sosyal adalete dayalı uygulamalarının olmamasından kaynaklanmaktadır.

34

Maddi veya manevi, ruhi veya bedeni, müminin Allah yolunda sarf ettiği her çaba, hacim itibarı ile ne kadar küçük de olsa Allah indindeki hayır defterine kaydolunur, zerre kadar bile zayi olmaz; hatta attığı bir adım, harcadığı bir kuruş, hatta ve hatta duyduğu açlık, susuzluk ve yorgunluk hissi bile kaybolmaz.

Allah için yapılan işin küçüğü olmaz... Allah için olan iyiliğin küçüğü olmaz... Allah için olan çabanın küçüğü olmaz... Allah için yapılan her varsa çok büyük bir iştir... Herkes imkanı nispetinde elinden geleni yapar... Allah (cc) az olanı çoğaltandır... Bir olanı bin edendir... Sen yeter ki elinden geleni yap... Allah için olan hiçbir işi küçük diye küçümseme.

35

İnsanın hayatta birçok arzuları ve uzak yakın bir sürü hedefi vardır. Fakat bunlara götüren yol uzun ve dikenlidir; inişli yokuşludur; engellidir. Bu engellerin bazıları tabiatı ve Allah'ın koyduğu kanundan, bazıları da bizzat insanın kendisinden gelmektedir. Demek ki bu engelleri yenmesi ve arzu ve hedeflerini gerçekleştirmesi için insanın bitmez tükenmez bir çaba içinde ve sürekli bir iş peşinde olması normaldir.

**İnsan; belini dayayacak, elinden tutacak, engelleri aşırta-
cak, zorlukları yenecek ve yolunu aydınlatacak bir kuvvete ne
kadar muhtaçtır.**

**İşte aranan bu kuvvet ancak itikatta ve Allah'a imanda bu-
lunur.**

**Hayat yolunu devam ettirirken yolumuza çıkan engelle-
ri aşmak için gerekli olan en büyük kuvvet iman kuvvetidir.
İman kuvvetli olunca aşılmayacak engel yoktur.**

**Toplumun ifsad olması insanların fasid davranışlarının
artması ile ilgidir. Bu ifsadın birçok sebebi vardır. Fakat asıl
sebebi iman ile ilgili grilik, zulüm ve cürümlerden kaynak-
lanmaktadır. İman anlayışı sahih olmayan bireyler buna
mukabil yaşamakta ve toplumun bozulmasına sebep olmak-**

tadırlar. Bu noktada toplumun ıslahı ve ihyası imanun sahih-leşmesi ile mümkündür. Sahih bir iman Salih amellerin meydana gelmesine vesiledir. İlk önce iman ile ilgili problemleri çözmek gerekir.

İmanın idraki konusu çok önemli bir konu. İmanın has olması için gerekli olan ilk adım Allah'ı (cc) tanımaktır. Allah'ın (cc) tanınması da Kur'an'da geçen Esmâ-i Hüsnâ dediğimiz güzel isimleri ve sıfatları üzerinden öğrenilmelidir.

Bilgide öncelik olabilir mi? Sorusuna verilecek cevap umumi olarak evettir. Bilgide öncelik neye göre değerlendirilir? Sorusuna verilecek cevap ise kişiden kişiye değişir. Derdi dünya olanın önceliği her alanda dünya/lık olduğu gibi bilgi konusunda da sermayesini arttırmaya, lüks hayatını devam ettirmeye, sosyal statüsünü korumaya veya yükseltmeye yönelik bilgiyi önceleyecektir. Derdi sevgili olanın bilgide önceliği sevgilisi ile ilgili olan bilgi olacaktır. Derdi felsefe olanın önceliği felsefe ile ilgili bilgi olacaktır. Derdi politika olanın önceliği politik bilgiler olacaktır. Derdi Allah olanın, derdi ahiret olanın, derdi cennet olanın, derdi ümmet olanın, derdi adalet olanın, derdi özgürlük olanın, derdi Tevhid olanın bilgi de önceliği ne olur? Tabi ki "La ilahe illallah Muhammedun Resulullah" olur. Yani inanç esasları olur. Yani akaid ilmi olur. Tevhid ilmi olur. İman ilmi olur.

İnsanların cennete gitmesinin ana temel unsuru imanun olmasıdır. Aynı şekilde imanun sağlam olmasıdır. İmana zulüm ve cürüm karışmış olmamasıdır. Sağlam bir iman olmadan yapılan amellerin bir anlamı olmuyor. Yani, imanı olmayan bir insanın yaptığı amellerin ahirette bir getirisi olmuyor. Cennete girmek için aranan ilk şart iman!

Bilgi olmadan pratik olmuyor. İman konusunda da sağlamlığın oluşması için sağlam bilgiye ihtiyaç vardır. Bu sebepten beslenen kaynağa dikkat etmek gerekir. İlmi yeterliliği ve usul bilgisi olan zatlar iman konusu ile ilgili bilgileri Kur'an'dan ve sahih sünnetten öğrenebilirler. Fakat ilmi yeterliliği ve usul bilgisi olmayan insanlar iman ile ilgili bilgileri Kur'an ve sahih sünnetten delil getiren araştırmacı muttaki alimlerden okuyabilirler. İşte bu noktada başvurulacak eserleri iyi seçmek gerekir. İnanç/iman konusu en önemli konu ise bizim için dikkatli olmak zorundayız. Ki akıbetimiz hayr olsun.

36

Mümin kuvvetini imanlı kardeşlerinden alır. O inanır ki, nesi varsa onların, onlarınki de kendinindir. Yanlarında olursa kendine yardım ederler. Bir yere giderse malını korurlar. Zorluk anında yardım ederler. Sıkıntı zamanında teselli verirler. Tökezlerse elinden tutarlar. Takatten düşerse dayanak olurlar. Bir iş tuttuğu zaman yardımlarını hisseder. Cihad ettiği zaman onların kuvvetiyle vurur. Bin kişilik bir mümin ordusu savaş ettiği zaman, her fert yalnız kendi kuvveti ile değil, bin kişinin kuvveti ile savaşır. Kendisi onları içinde hissettiği gibi, onlar da kendini içlerinde hissederler. Çünkü kendi onları seviyor, onlar da kendini seviyorlar. Bin bine çarpılırsa manevi toplam gerçekte milyon olur, isterse matematik dilinde bin densin.

Kardeşlik... İman kardeşliği... Allah'ın bizi birbirimize bağladığı iman bağı... Kardeşler kuvvet vesilesidir...

Yar yanağından başka her şey bir... Kardeşler arasında teklif olmaz... İmtihanı en fazla kaybettiğimiz alanlardan biri kardeşlerimizle elimizde olanı paylaşmak imtihanıdır... Modern çağın kalpleri kırletmesinden midir dersiniz, Kapitalizmin bizi esir etmesinden midir dersiniz yoksa iman zayıflığından mıdır dersiniz bilmiyorum lakin bu konuda çok

eksliğimiz var. Kardeşlik bedel ister derken sözümüz sözden öteye geçmemekte. Peki bize yakışan nedir? Tabi ki kardeşlerimizin bir ihtiyacı olduğunda kardeşlerimize hiç tereddüt etmeden destek çıkmaktır.

Kardeşlerin emanetlerine sahip çıkmak... Zindanlarda, sürgünde olan ve islam sevdası için koşuyu devam ettirirken, meleklerin kanatları arasında ruhunu cennete gönderen adamların geride bıraktıklarına sahip çıkmak kardeşliğimizin gereğidir.

Zor zamanlarda kardeşinin yanında olmak... Gerçek kardeşlik zor zamanlarında kardeşlerinin yanında olmaktır. Maddi ve manevi olarak zor durumda olan kardeşlerimizin yanında olmak zorundayız. Kardeşlerimizin yanında olmak kardeşliğimizin gereğidir.

Kardeşine teselli vermek... Bir bela ve musibet kardeşimize isabet ettiğinde kardeşimizi teselli etmek bizim asli vazifelerimizdendir.

Tökezlediğinde kardeşine el uzatmak... Hayat bu. Hiç belli olmuyor. Farklı gerekçeler ile insan tökezleyebiliyor. Kardeşlerimiz tökezlediğinde ellerinden tutalım ki bir gün biz de tökezlediğimizde ellerimizden tutacak kardeşlerimiz olsun.

Takati kalmadığında dizindeki derman olmak... Kardeşlerimizin dizinin dermanı olmak onlara olan sevgi ve bağlılığımızı gösterir. Kardeşlerimiz ne zaman bize ihtiyaç duyarlarsa kardeşlerimizin yanında olalım.

37

Ruhi kuvvetin mümin üzerindeki semeresinden (meyvesinden) biri her zaman doğruluğa ve adalete itibar etmektir. Mümin ayağı kayarsa hatasını kabul eder, inkar ve inat etmez. Hatasını başka bir hata ile veya başkalarını itham etmekle örtmeğe çalışmaz. Acı da olsa doğru konuşur, aleyhine de olsa Allah için şahitlik eder. Dostuna karşı gösterdiği adaleti düşmanına gösterir; kimseyi kayırmaz, itimat etmez.

Hakiki ve kuvvetli imanın doğal sonucu adaletli olmaktır...

İslami literatürde önemli bir yeri olan adalet kavramı İslam düşünce sistemi ve İslam medeniyet anlayışının da belkemiğini oluşturmaktadır. İslamın gerek birey için gerekse de toplum için ortaya koymuş olduğu bütün psikolojik ve sosyolojik değerler öz itibari ile adalet öğretisinin doğal bir sonucudur. Dolayısı ile şunu diyebiliriz: İslam bütün yönleri ile adaleti ikame etmeyi amaçlar. Gerçek anlamda adaletin inşa ve ikamesi İslam ile mümkündür.

İslam; bir insanın, hem fitraten sahip olduğu hem de daha sonra kazanmış olduğu haklarını koruma altına almıştır. Ve aynı zamanda insan ilişkilerinde insafi ve vicdanı ölçü olarak kabul etmiştir. Adalet öğretisinin işlerliği insaf ve vicdan ile

ilişkilidir. İnsaf ve vicdandan yoksun bireyin adaletli olması beklenemez. Adaletli olmak için öncelikli olan şart bir vicdan ve insaf sahibi olmaktır.

Eğer bir yerde adalet yok ise, orda haksızlık, zulüm, despotizm, diktatörlük, hukuksuzluk, bağnazlık ve egoizm var demektir. Çünkü adalet bütün bu olumsuzlukları berha-va eder. Adaletin olduğu yerde zulüm olmaz. Ki İslami literatürde adalet zulmün karşıt anlamıdır. Bu zulüm akidevi bir zulüm ise bazen şirk bazen tuğyan bazen de fiske u fucur şeklinde kendisini gösterir. Ya da kişinin nefesine yapmış olduğu bir zulüm ise bu zulüm, bu da Nebi dili ile men edilmiş bir fiildir.

Şimdi vahyin ışığında Allah'ın (cc) emrettiği şekli ile adaletin önemi ve fazileti noktasında ayetlere bakalım.

"Bundan dolayı sen insanları Allah'ın dinine davet et ve emrolunduğun gibi doğru ol, onların heva ve heveslerinden kaynaklanan hayat sistemlerine uyma ve deki: "Ben Allah'ın indirdiği her Kitab'a inandım; aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum. Allah bizimde Rabb'imiz, sizin de Rabb'inizdir. Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size aittir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah hepimizi bir araya toplar, dönüşte O'nadır."⁴⁰

"Ey müminler, her davranışınızda Allah'ı sıkı sıkıya gözetin ve adalete bağlı şahitlik eden kimseler olunuz. .Sakin herhangi bir gruba karşı duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya sevk etmesin. Adil olunuz, tak raya en yakın tutum budur. Allah'tan korkunuz. Hiç kuşkusuz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır."⁴¹

40 Şura 15

41 Maide 8

“Allah size emanetleri, onları taşıyabilecek olanlara yüklemenizi ve insanlar arasında hüküm verirken adalete uygun hüküm vermenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt veriyor! Hiç kuşkusuz Allah işiten ve görendir.”⁴²

“Ey müminler, kendinizin, ana-babanızın ve akrabalarınızın aleyhinde bile olsa, adalete sıkı sıkıya bağlı kalınız ve Allah için şahitlik ediniz. Haklarında şahitlik ettiğiniz kimseler ister zengin, ister fakir olsunlar, Allah kendilerine herkesten daha yakındır. O halde nefsinizin arzusuna uyarak doğruluktan sapmayınız. Eğer kaypaklık eder, ya da şahitlik yapmaktan kaçınırsanız, kuşku yok ki, Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”⁴³

Ayetlerden çok açık ve net şekli ile anlaşıldığı üzere adaletli olmak farzdır. Allah (cc) adaletli olmayı emrediyor. Dolayısı ile adalet “olsa da olur olmasa da olur” minvalinde bir hal değil, müminin olmazsa olmaz vasıflarındandır. Adaletten yoksun bir insan eminliğini yitirmiş, insaf, vicdan ve huktan rücu etmiş demektir. Emin olmayan, vicdan ve insaf ehli olmayan, hukuk dışı davranan insan müminlik vasıflarını yitirmiş demektir.

Evet, adalet, her alanda her zaman her hâlükârda olmalı. Aile bireylerine karşı adalet, komşulara karşı adalet, tebaamıza karşı adalet, topluma karşı adalet. İslam adaleti en büyük erdemlerden saymış ve gerek ayet gerekse de hadis ile adalete dolayısı ile erdemli ve faziletli olmaya verdiği önemi en bariz şekli ile ortaya koymuştur.

Adaletli olmak bir erdemdir. Lakin her durumda her insana her topluma karşı adaletli olmak erdemdir. Yoksa için-

42 Nisa 58

43 Nisa 135

de olduğu sosyal mekanizma içindeki bireylere karşı adaletli mekanizma dışında kalanlara ise adaletsiz davranmak erdem değildir. Bu bir anlamda ikiyüzlülük bir anlamda ise zulümdür. Bütün insan ilişkilerinde bütün insanlara karşı adaletli olmak gerekir. Bu insanın dost ya da düşman olması aynı akideyi paylaşıyor ve paylaşmıyor olması sonucu değiştirmez. Adalet, her yerde herkes için olduğu zaman anlam kazanır. Aksi taktirde hiçbir önemi ve anlamı yoktur. İşte bu sebepten dolayı sebep ne olursa olsun muhababımız hangi özelliklere sahip olursa olsun kesinlikle adaleti elden bırakmamalı bunun islamın bir emri olduğunu unutmamalıyız. Mümin olan bir bireyin adaletsiz olmak gibi bir lüksü yoktur.

Mümin her daim adaletlidir ve adalet yanlısıdır. Ve aynı zamanda adaletin karşıtı olan her türlü zulme karşıdır. Gerek insanın kendi nefesine zulmetmesine, gerek aile bireylerine yönelik olan zulme/adaletsizliğe gerekse de topluma yönelik olan her türlü zulme karşıdır. Ve bu konuda değişmez düsturu şudur: "Kimden gelirse gelsin zulmün ve zalimin her nevine karşı, kim olursa olsun mazlumdan yana" düsturudur.

Mümin hatasını kabul edendir... İnsanız hata yapabiliriz. Yaptığımız hatalar insanlara karşı ise insanlardan özür dilemeliyiz. Yaptığımız hatalar Allah'a karşı ise o zaman da tevbe etmeliyiz. Hatada ısrar etmek veya hatasını inkar etmek erdemli insanlara yakışmaz.

Her durumda gerçeği konuşur mümin... Yalan ile mümin yan yana gelmez. Müminler hiçbir surette yalan söylemezler. Yalanın büyük bir günah ve azaba sebep bir kötülük olduğunu bilirler. Yalandan kaçan mümin felah bulur. Yalana bulaşan mümin ise hüsrana bulur.

38

İman kuvvetinin sonuçlarından biri de zor anlarda yiğitlik ve sebat göstermektir. Öyle ki attığı adımını geri çekmez, tükürdüğünü yalamaz. Az olsalar da, çok olsalar da insanlardan korkmaz. Ağızlarından ateş saçsalar da düşmanlarından çekinmez. Korku nedir bilmez. Korkarsa ancak günahından ve Allah'ın gazabından korkar.

Zor zamanlar yiğitlik yakışır bize... "İmtihanlar sözünün eri olanların seçilmesi ,iyi ile kötünün, sağlam ile çürüğün, sadık ile kazibin, dürüst ile döneğin, tembel ile çalışkanın ayrışması için olmazsa olmazdırlar...

Hayat bir okul. Ve her dünyaya gelen bu dünya okulunda okumak zorundadır, başka seçeneği yoktur çünkü. Mektebi geçmek isteyen, mutlaka imtihandan geçer.

Kulluk mektebinin imtihanı ise Sünnettullahtır! İman iddiasında bulunanlar, mutlaka bu söylemlerindeki samimiyetleri için sınavdan geçerler. Yani İmanlar imtihan edilirler.“Andolsun, biz kendilerinden öncekileri de denemişken, insanlar, “İnandık” deyince, denenmeden bırakılacaklarını mı sanırlar? Allah elbette doğruları ortaya koyacak ve elbette yalancıları da ortaya koyacaktır.”⁴⁴

İmtihan varsa soru da var demektir. Elbette ki her sınıf kendi seviyesinde sorularla muhatap olacaktır. Bunun içindir ki iyilerin imtihanı hep çetin olmuştur.

İşte Peygamberler! Tevhid denilince hemen hatırladığımız Hz. İbrahim! Can ile mal ile ve evlat ile imtihan edilmişti. Canıyla ateşe atılırken perva etmemiş, malını verirken perva etmemişti... Hatırlayalım!

Hani Çölün ortasına hanımını ve İsmail'ini(en sevgili) bırakırken, hangi babanın yüreği el veriri ki; bakkalın, marketin, evin olmadığı bir yerde biricik evladını bıraksın! Ama İbrahim eşittir teslimiyet olunca, imtihanlar silsilesi arda arda geliyor. Sonra kendi elleriyle çocuğunu kurban etmesi imtihanı! Hz Musa İsrail oğullarının elinden az mı çekti, Firavun ile mücadelesinin yanında!

Hz. Muhammed (s) ise Yılların adını "Hüzün yılı" koyacak kadar imtihan edilmişti... Ona inananlar da imtihan edileceklerdi. Kimisi evlatlıktan red edilerek, kimisi ateşlere atılarak! Kimisi yollara düşerek, hiç tanımadığı, dillerini, kültürlerini bilmediği beldelere gitmek zorunda kalarak! Yiğitlerin ortaya çıkması, yiğit yürekliğin ayrışması için imtihan kaçınılmazdı. Kısacası imtihan kaçınılmazdı, imtihanın şeklini de Allah belirliyordu.

Yasaklar, zindanlar, işkenceler, hastalıklar, sağlıklar, evlatlar, evlatsızlıklar, barışlar, savaşlar, kavgalar hepsi imtihan için!

Yiğit zor zamanda belli olur yiğidim! Uhdud ashabı gibi ateşten çukurlar dahi olsa çağdaş putların önünde eğilmemek, dik durmak, yalpa yapmamak er kişinin işidir. Bu zamanda demokrasi olmadan olmuyor deyip yalpalamak her

kişinin işidir. Her taraftan kasırğa eserken, kökünden sökülmemek er kişinin işidir elbette! Rüzgara göre yön değiştirmek ise her kişinin işi. Dik duran yiğitlere taktıkları "irtica" "gerici" gibi yaftalara aldırmadan, hal dili ile "Sahabe hassasiyetini günümüze taşımanın adı gericilik ise ben gericiyim" diyebilmek ancak er kişinin işidir yiğidim! Modern ve çağdaş olmak(ne demekse) uğruna kendi değerlerini hiçe saymak, kimliğini, kişiliğini alabora etmek her kişinin işi. Yasaklar olmadan, moda denen illele tesettüre sahip çıkmak her kişinin işidir! Yasaklara direnmek, türlü türlü dünyalık cazibesine rağmen modaya direnmek er kişinin işidir!

Yiğit zor zamanda belli olur yiğidim! Bankalar bangır bandır bağırarak faiz oranlarının artırdığı yerde, parasının hükümdarı Allah bilip eğilmemek er kişinin işidir! Bu zamanda ekonomi faizsiz olmuyor, kredi kartı nasılsa caizdir diyerek kıvrırmak ise her kişinin işi!

Yiğit zor zamanda belli olur yiğidim! Kadınların kahr ekseriyetinin , adını koymaktan bile utandığım, geldiği manayı yazmaktan ar ettiğim, her türlü süslerini, ziynetlerini ortaya sererek arz-ı endam ettiği bir yerde, iffetlerini korumak, harama bakmamak er kişinin işidir... Her gördüğüne trene bakan gibi bakmak ise her kişinin işi! Herkesin tesettürlü olduğu bir yerde "Gözlerinizi harama bakmaktan koruyun" ayetini yaşamak zor olmasa gerek!

Yiğit zor zamanın adamıdır yiğidim! Duygulara kapılıp çizgisinden kaymak her kişinin işidir, ama duyguların HAKİMİ ALLAH'TIR diyerek Tevhid ekseninde kalmak ise er kişinin işidir... Bilmez misin ki her kişi 'KİŞİ' değildir ancak er kişidir kişilikli olan!

Yiğit zor zamanda belli olur yiğidim! Herkes etrafında saygı gösterirken, menfaatine dokunulmazken, kardeşlik sergilemek her kişinin işidir. Amma kişisel menfaatine dokunduğu halde bağrına taş basıp” İnsan hatasız olmaz” diyerek.” Davama ihanet etmedi ki, davamızı baltalamadı ki, vurduğu darbe banadır, aldattığı benim” diyerek kardeşiyle kardeşlik sürdürmek ise er kişinin işi, çünkü yiğit zor zamanda belli olur yiğidim! Adeta ateş çemberindeyken Dine, dinin emirlerine tutunmak elbette ki yiğit yürekliğin işidir.”⁴⁵

39

Müminlerin bir özelliği de sözde, işte ve niyette Allah'ın rızasını gözetmektir. Bakarsın o hayır işler, şerle savaşır; ister ki maddi çıkarı, şahsi bir isteği olmasın. Ne şehvet, ne övgü ve ne de beğeni onu ilgilendirmez. O, şöhret yerine gizlenmeyi, açığa çıkma yerine saklanmayı tercih eder. Çünkü riyadan kaçınır, gizli şirk batıklığından uzak durur. Adı sanı anılmayan Allah dostlarından olmak ister. Yerin altından ağaca su ve gıda temin eden damar ve binayı üzerinde taşıyan temel gibi olmağa çalışır. İhlas anındaki bu ruh gücü bir eserde (haber ve hadis) ince bir tasvir ediliyor ki, hak terazi-sinde yerden, dağlardan, demirden, ateşten ve sudan daha ağır gösteriliyor.

İhlassız olmaz!

İhlas, kulun ibadet ve taatinde Allah'ın (cc) emir, istek ve ihsanlarının dışında her şeye sırt çevirmedi. Kul ibadetlerinde sadece Allah'ın (cc) rızasını gözetir. İbadetleri ile Allah'a (cc) yaklaşmayı amaç edinir, bunun dışında kalan unsurları terk eder. Kısaca ihlas ibadet ve taatte amelleri riyadan arındırmaktır diyebiliriz.

İhlaslı olmak salih amellerin Allah katında kabul görmesi için olmazsa olmaz şarttır. İhlas olmayan yerde riya olur.

Riya; yapılan amellerin Allah (cc) rızası dışında gösteriş ve dünyevi herhangi bir gerekçe ile yapılmasıdır. Müminler riyadan sakındıkları zaman ihlaslı olurlar. Riyanın küçük şirkin bir şubesi olduğunu ifade eden alimler vardır. İhlas ile yapılan amellerin müminlerin ahiretteki makamlarının yükselmesine vesile olur. Müminler amelleri yerine getirirken niyetlerine çok dikkat etmelidirler. Yapılan ameller şayet Allah rızası için yapılıyor ise böylece devam edilmeli. Şayet Allah rızası dışında bir sebepten ameller işleniyorsa niyetler Allah rızasına döndürülmelidir. “Ameller niyetlere göredir” (Buhari) hadisi şerifi niyetin niyette ihlasın ne kadar önemli olduğunu belirten bir hadisi şeriftir.

Bir mümin şahsiyet bir salih amele yöneldiği zaman niyetinin ne olduğunu sürekli sorgulamalıdır. Niyetinin ne olduğunu kalbi olarak kendisi bilir. İhlaslı bir niyet ile amel etmek için özel çaba sarf etmelidir. İhlaslı olmayan amel sevap getirmekten ziyade ahirette kişiye yük olup, azap görme sebebi olacaktır. Bu sebepten dolayı salih amellerimizi yerine getirmeden önce niyetimizi kontrol etmeliyiz. Misalen namaz kılmadan önce niyetimizi kontrol etmeliyiz, Allah rızası için mi kılıyoruz yoksa başka gerekçeler ile mi kılıyoruz? Şayet başka gerekçeler ile kılma durumu varsa kalbi niyetimizi Allah rızasına evirmeliyiz. Bir sohbete devam ediyorsak sohbete neden katıldığımızı düşünmeliyiz. Allah rızası için islamı öğrenmek ve yaşamak niyeti ile devam ediyorsak sorun yok, aynı şekilde devam etmeliyiz. Şayet başka gerekçeler ile devam ediyorsak niyetimizi Allah rızasına evirmeliyiz. Allah rızası için yardım etme ve ikramda bulunuyorsak aynı ile devam etmeli aksi söz konusu ise niyetimizi Allah rızasına evirmeliyiz.

40

İmanın bir meyvesi de de korku ve hırsı bırakmadır.

İnsan dünyaya önem vermez ve ölüme aldırılmazsa... Yeryüzündeki zorbalara, krallara da önem vermez. Altına taş gibi, kılıca sopa gibi bakar.

Hırs ve korku; iradeyi zayıflatan, başları eğdiren, boynuları bükten iki duygu. Eğer hırs olmazsa hiç bir zaman korku da olmaz.

Cenneti kazanma hırsı dışında bir hırsın olmasın... Dünyevi hırslar insanların zillete düşmesine ve zelim olmasına sebep olurlar. Müminler dünyevi olan hırlardan uzak durmalıdır. Hırların önüne geçmenin en sağlam yolu sürekli Kur'an'dan ahiret ve hesap ile ilgili ayetleri okumaktır.

Korkularını yen... Korkma! Korkacaksan Allah'tan kork. Çağımızın en büyük korkularından biri de rızık korkusudur. Rızık korkusu imanın zayıflığından kaynaklanır. İmanımızı kuvvetlendirmek sureti ile bu korkudan kurtulabiliriz. Diğer bir korku ise gelecek endişesi korkusudur. Gelecekte nasıl olacağından korkan insanlar da iman yönünden zayıf insanlardır. Çünkü gelecek Allah'ın elindedir. Allah kuluna yardım edendir.

41

Kalp olmazsa insan kör bir alet ve katı bir taş gibi olur. Çünkü insanın aslı bu et, kan ve kemikten ibaret kılıf değildir. İnsanın aslı o Rabbani latife ve ruhi cevherdir. İnsan onunla hisseder ve duyar, onunla müteessir olur, onunla acı duyar ve şefkat eder; işte o da canlı kalptir.

Müminin en belirgin özelliği canlı, hassas, yumuşak ve merhametli bir kalbe sahip olmasıdır. Olaylara ve şahıslara onunla karşılık verir; zayıfa merhamet eder, üzüne acır, miskine şefkat gösterir ve darda kalanlara yardım elini uzatır. Ve bu canlı ve merhametli kalbe eziyetten nefret eder, suçtan kaçır ve etrafındakiler için hayır ve iyilik kaynağı olur.

Kalbimizi güzelleştirelim... Kalbimizdeki güzellikleri arttırmaya bakalım. Kalbimizi geniş tutalım. Allah'ın sevgisi ile güzelleştirelim. O güzel Resul'ün sevgisi ile güzelleştirelim. Müminlerin sevgisi ile güzelleştirelim.

Güzelleşen bir kalpten güzellikler çıkar. Kalpten çıkan güzellikler hayatımızı güzelleştirir. Güzel ameller işlememize, güzel işler yapmamıza vesile olur. Kalbimizin güzelleşmesi güzel düşüncelere sahip olmamıza vesile olur. Güzel düşüncelere sahip olmamız olaylara güzel bakmamıza vesile olur. Olaylara güzel baktığımızda güzel sonuçlar alınız.

42

Mümin merhametli bir kalbe sahip insandır. Çünkü onu yüksek ideali Allah'ın ahlakı ile ahlaklanmak ve O'nun Güzel İsimlerinden nasibini almaktır.

Kalbimiz merhamet dolu olsun... Unutma! Merhamet etmeyen merhamet bulamaz. Merhametli olmak imanımızın gereğidir. Müminlerin merhameti, dünyada eşi benzeri görülmemiş bir ahlak örneğidir. Bu merhamet onlara beraberinde fedakarlığı, ince düşünceyi, affediciliği, sevgiyi ve saygıyı da getirir. Karşılarındaki kişinin maddi manevi her türlü ihtiyacını daha o söylemeden fark eder, duydukları derin şefkat nedeniyle ona hemen yardımcı olmaya çalışırlar. Bu konuda çaba harcamaktan da hiçbir şekilde yılmazlar.

Müminlerin nasıl bir merhamet anlayışına sahip olmaları gerektiği kerim kitabımız Kur'an'da şöyle anlatılıyor: "Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûa varırken secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Yüzlerinde secdelerin izinden nişanları vardır. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki bu, ziraatçıların da hoşuna gider. Allah böylece

onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelendirir. Allah inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük bir mükâfat vaad etmiştir.”⁴⁶

43

İman, üretimin en büyük teşvikçisidir. Eğer insanlar biraz düşünseler ve insaf etseler bunun böyle olduğunu görürler. İnsanlar gayret göstermez ve çalışmazlarsa, işler sağlam ve muhkem yapılmazsa üretim artmaz. Bütün bunlar da ancak güven ve ihlas ortamında gerçekleşir. Bu da güçlü bir etken, yenilmez bir muharrik ister. Acaba imandan daha kuvvetli bir etken var mıdır?

İman, üretmeni ister... Tüketmekten çok üretmeni ister... Mümin her anlamda üretici olmalıdır. Düşünce üretimi, fikir üretimi, proje üretimi, her türlü dünyalık ihtiyaç üretimi...

Mümin, içinde yaşadığı toplumun daha iyi ve güzel bir seviyeye gelmesi için yeni düşünceler üretir. Bunu Allah için yapar. İçinde yaşadığı topluma karşı sorumluluğu bunu gerektirir. Daima iyi ve güzel olanın mücadelesini verir.

Çevresindeki insanların sorunlarının çözümü için daima yeni fikirler üretir. Müminler diğer insanların dertleri ile hemhal olur. Bu müminin inancının gereğidir.

En güzel filmleri müslümanlar yapmalıdır... En güzel şiirleri müslümanlar yazmalıdır... En güzel kitapları müslümanlar yazmalıdır... En güzel tiyatrolar müslümanlar eli ile sahnelenmelidir... En güzel mimari müslümanlar eli ile hayat

bulmalıdır... En güzel şehirleri müslümanlar inşa etmelidir...
En güzel sivil toplum kuruluşu olmayı müslümanlar başarmalıdır...

En güzel mobilya tasarımları müslümanlar eli ile şekil bulmalıdır... En güzel elbiseleri müslümanlar tasarlamalıdır... En güzel plastik üretimini müslümanlar yapmalıdır... En güzel kitapçılığı müslümanlar yapmalıdır...

44

Mümin içinden gelen çalışma isteğiyle yetinmez; işi ni iyi, sağlam ve güzel yapmağa gayret eder. Çünkü derinden duyar ve kesinlikle inanır ki, Allah onu işinde denetlemektedir; fabrikasında, çiftliğinde veya nerede olursa olsun görmektedir.

Müminler ne iş yaparlarsa yapsınlar işlerini iyi, sağlam ve güzel yaparlar... Allah'ın gözetimi altında olduğunu bilen mümin daima işini en güzel şekilde yapmaya çalışır. İşine hile ve haram katmaz.

Sanatçı en güzel şekilde sanatını icra eder. Öğretmen en güzel şekilde öğretmenlik yapar. Öğrenci en iyi öğrenci olur. Esnaf en iyi esnaf olur. Müminler örnek şahsiyetlerdir. Yaptıkları işlerin güzelliği ve iyiliği ile insanlara fiili olarak islamı anlatmış olurlar. Müminler diğer insanlara rol model olmak zorundadırlar. Rol model olmak ise yaptığın işi en iyi yapmanı gerektirir.

45

Sadık bir mümin Allah'ın hududunu çiğnemez, yasaklarından kaçır; tehlikeli şeyleri irtikab etmekten, haram çirkefine dalmaktan ve şehvetin içine girmekten uzak durur. Çünkü imanı, gücünü boş şeylere ve haram eğlencelere harcamasına razı olmaz; içki bardağının, kumar masasının ve dans salonunun arkasında koşmasını kabul etmez.

Allah'ın hudutları dışına çıkma! Allah'ın yasaklarını çiğneme.

Zamanın neye gebe olduğu bilinmez. Hangi coğrafyadan toplumun veya tarihin seyrini değiştirecek nasıl bir insanın çıkacağı da bilinmez. Bugün var olan vasatın yarın nasıl vasata sebep olacağı da bilinmez. Bugün birey ve toplum olarak gördüklerimiz ve yaşadıklarımız dünün doğal sonuçlarıdır. Bugün ise yarına sebep olacaktır. Yarının iyi olması için, tarihi, coğrafyayı ve insanı iyi okumak gerekir. Okumak ile yetinmeyip şekillendirmek gerekir. Yarının tarihin seyrini değiştiren insanları bu coğrafyadan bu insanlar içinden çıkabilir. Yarının süreci için bugünden kolları sıvamak gerekir.

Öncelikle kendimiz donanımlı bir insan olmalıyız. Akabinde donanımlı insanların yetişmesi için çaba sarf etmeli-

yiz. Çok yönlü bir donanıma ihtiyacımız var. Bilgi, maneviyat ve aksiyon dinamikleri ile donanmak gerekir. Bu donanımların içerikleri ile ilgili ipuçları verelim.

İnsan, sosyal ilişkilerinde adaletli ve dengeli olmalıdır. İnsan ilişkilerinde adalet ve dengeyi gözetmek için ilk şart, kendi iç aleminde adalet ve dengeyi içselleştirmedir. Akıl ve ruh uyum içinde, kalp ve ruh işbirliği halinde, akıl ve kalp birbirini destekleyici unsur olarak çalışırsa adalet ve denge meydana gelir. Akıl, ruh veya kalp nefis hesabına çalışmaya başlarsa adalet ve denge kaybolur. Bu durumda heva ve hevesine köle bir insan tipi meydana gelir ki, bu durum olduğu şekli ile topluma da yansır. Adaletli ve dengeli bireyler adaletli ve dengeli bir toplumun oluşmasına vesile olurken, nefis ve şeytana tabi olan bireyler zulüm ve kaosun olduğu bir toplumun oluşmasına vesile olurlar.

İnsan öfke kontrolünü çok iyi yapmalıdır. Öfke gerektiği zaman, haklı sebeplerden ve dozajı iyi ayarlanmış olarak dışa vurulursa bu iyidir. Haklı sebepler derken, şahsımız ile ilgili mevzular bunun dışındadır. Kutsallarımız ve hizmet ile ilgili mevzular sebep olarak haklı sebeplerimizdir. Öfkenin dozajı çok iyi ayarlanmalıdır. Pozitif sonuç verecek şekilde öfke dışa vurulmalıdır. Negatif sonuç veren bütün öfkelenmeler dozajı ayarlanmamış öfkelerdir ve bunlardan sakınmak gerekir. Öfkenin dışa vurum zamanı çok iyi tespit edilmelidir. Zamansız öfke faydadan ziyade zarar getirir. Öfkenin dışa vurum şekli de önemlidir. Fayda getirecek şekilde bir dışa vurum gerekir. İnsanın öfkesini her yönü ile bastırması kişilik bozukluklarına sebep olur. İnsana yaratılırken bu özelliği verilmiştir. Öfkenin iyisi ve kötüsü vardır. Yoksa öfkenin inkarı veya tamamen ortadan kaldırılması gibi bir durum kesinlik ile söz konusu değildir. Öfkeyi tamamen bastırmaktan ziyade öfke-

yi doğru bir şekilde ortaya koymaya çalışmak lazım. Fitrata aykırı her uygulama nihayetinde bir maraza sebep olacaktır.

Merhamet insanın insan oluşunun en belirgin nişanelerindendir. Merhamet ölçülü olmalıdır. Merhametin ölçüsü, Kelamullah'ta beyan edilmiştir. Hiçbir insanın merhameti Rahman olan Allah'ın (cc) merhametine yetişmez. İnsan merhametli olmanın son sınırına kadar merhametli olmalıdır. Fakat sonrası için kendisini zorlamamalıdır. Merhamet haddini aşınca zıddına inkılab eder. Vakıalara, kişilere ve diğer varlıklara karşı merhametli olmak lazım geliyor fakat bu merhametin ölçüsünü kaçırmamak gerekiyor. Merhametli olalım derken ölçü dışına çıkılmamalıdır. Merhamet doğru yerde gösterildiğinde anlam kazanır. Yanlış yerde merhamet gazaba ve ziyana sebebiyet verir. Ve önemli bir husus; merhametli olmak ile hümanist olmayı birbirine karıştırmamak gerekir. Allah (cc) merhametli olmamızı emreder. Hümanist olmamızı emretmez. Hümanizm, esas itibari ile insanı merkeze alıp, kutsalları ve ilahi sınırları yok sayan bir ölçü ile yaklaşır. Merhamette ise kutsallar ve ilahi sınırlar belirleyici unsurlardır.

İnsanda öfke, merhamet, şefkat ve ceza verme hissi bir arada bulunur. Bütün bu unsurları yerinde ve ölçülü bir şekilde ortaya koymak gerekir. Şefkat gereken yerde cezalandırmak kadar cezalandırmak gerekirken şefkat göstermekte yanlıştır. Nihayetinde bütün davranışlarımızın amacı kendi ahiretimize yatırım yapmak ve topluma ve bireylere faydalı olmaktır. Eğer gösterdiğimiz şefkat insanlara zarar gelmesine sebebiyet veriyor ise o şefkat zararlı bir davranış şeklidir. Ceza verme hissi ile hareket ettiğimizde insanlara zarar gelmesi söz konusu cezadan vazgeçmek gerekir. Ceza verme hissi ile ilgili şu noktaya da dikkat çekmek gerekiyor. Ceza

verme şeklimiz ve ceza verme sebebimiz ilahi kanunlara ters düşmemelidir.

Kirli olan, temizlenmesi gerektirir. İnsan, yaratılış itibarı ile temiz olmaya meyillidir. Kirli olan unsurlardan arınmalıdır. Zihinde bulunan bilgi ve düşünce kirliliğinden arınmalıdır evvela. Tabir yerinde ise belli periyotlar ile bilgi ve düşünce dünyasını formatlamalıdır. Kitap ve sahih sünnet kaynaklı olmayan bilgi ve düşüncelerden temizlenmelidir zihin. Kirli olan bilgi ve düşünce kirli olan eylemi beraberinde getirir. Duygu kirlenmesinden arınmak gerekir. Duyguları kirlenen insanın iyi işler yapması mümkün değildir. Duyguların kirlenmeden arındırılmasına kirlenen duyguların tespiti ile başlayabiliriz. Misalen sevgi duygusu yanlış kanalize olmuş bir insan öncelikle yanlış sevginin sebebini ortadan kaldırmalıdır. Sevgiyi fitratına uygun şekilde orantılayıp kanalize etmelidir. Kalp kirliliği en fazla yaşanan kirliliktir. Kalp kirlerinden arınmadıkça insanın güzel ve iyi işler yapması mümkün değildir. Kalpteki kirlerin temizlenmesinin yol haritası Kalamullah'ta mevcuttur. Bu ve benzeri iç alem kirleri, insanın kirlenmesine, insanın kirlenmesi ise toplumun kirlenmesine sebebiyet vermektedir. Bunun önü mutlaka alınmalıdır. Öncelikli hedeflerimizin başında; temiz zihin, temiz duygular ve temiz bir kalp sahibi olunması gelmelidir.

İç aleminde dengeli ve temiz bir duruş sergileyen insan artık hayata hikmet penceresinden bakmaya başlar. Esas olanın bu dünyada huzur olduğunu, huzurun para-mevki-makam-şöhret ile değil maneviyat ile olacağını anlar. Huzurlu olmanın şifresini çözdükten sonra, dünyevi sıkıntıların ahiret için bir imtihan olduğunun farkında olarak sürekli iyi bir insan olma gayreti ile yaşar. Öyle ki, her işinde ve her durumda iyi bir insan olmanın çabasını verir. İyi olmak için kendi-

si ile yarışır. Sürekli en iyi olmanın gerekliliğine inanır. Her işinde iyidir.

İnsan, yeryüzünde iyi-güzel-doğrunun temsil makamında olmak ile mükelleftir. Yeryüzünde fitnenin kalmaması için mücadele etmek ile yükümlüdür. Ahiret hayatındaki kurtuluşu bu dünyadaki çabaları ile ilgilidir. Kişi ahiretteki evini bu dünyada bina eder. İnsan, ahiret hayatı için yaptıkları güzel ve iyi işler kadar kazançlıdır. Diğer kazançlar geçici ve yalandır. Ahiretini mamur etmekte berbat etmekte insanın kendi elindedir. İnsan, hayata ahiret öncelikli bakış açısı ile bakmalıdır.

Ölüm algımız güzel olmalıdır. Ölüm korkulası bir bitiş değil, gerçek hayatın başlangıcıdır. Bu dünyada iyi işler yapıp güzel davranışlarda bulunan bir insan için ölüm dünya zindanından kurtuluştur. Hakiki nimetlerin olduğu ahiret yurduna hicrettir. Cemali Rahmanı görmek için aradaki perdenin kalkmasıdır ölüm. Nebi (s) ve sahabesi ile muhabbet etme imkanı bulmaktır ölüm. Şehidler ve ulema ile tanışma fırsatıdır ölüm. Cennete gitmek istiyor insan. İnsan, dostları ile birlikte cennete gitmek istiyor. Bütün bu nimetler sahih bir itikat ile birlikte Rahmeti Rahmanı celb edecek ihlaslı salih ameller ile mümkündür.

46

Mümin vaktin kıymetini çok iyi bilir; çünkü Allah ona kıyamet gününde ömrünü nerede tükettiğini ve gençliğini nerede geçirdiğini soracaktır. Bunun içindir ki, vaktini boş yere harcamaktan ve yele vermekten çekinir. Çünkü vakit nakittir. Onu nasıl zayi eder de eli boş kalır? Vakit bir nimettir; ondan yararlanmakla şükrünü eda etmeli; hakkında kusur ederek nankörlük etmemelidir.

Zamanının kıymetini bil. Zamanın kıymetini bilmek insanı başarıya ulaştırır. Başarı ise insanı mutlu eder. Zamansızlıktan yakınanlar genelde zamanın kıymetini bilmeyenlerdir. Zamanın iyi değerlendirilmesi için önceliklerin iyi değerlendirilmesi gerekir. Akıllı müslüman boş ve gereksiz işler ile zamanını geçirmez. Zamanı bir cennete gitme vesilesi olarak görür. Daima cennete gitmek için güzel işler ile uğraşır.

Zaman hem en güzel öğreticilerdendir hem de en güzel ilaçlardandır. İnsan birçok güzelliği zamanla öğrenir. Hayatın gerçeklerini zamanla öğrenir. Birçok acısının ve hastalığının ilacını da zamanla bulur.

Akıllı insanlar zaman içinde zaman ararlar. Akılsız insanlar ise zamanı geçirmek için uğraşırlar. Biz zaman içinde zaman üretmeye bakalım. Zamanımızı en güzel işler ile süslemeye çalışalım.

Aslında boş zaman diye bir şey yoktur. Sadece boşa geçen zaman vardır. Müminlerin boşa geçirecek bir anları bile yoktur.

O güzel Nebi zamanın kıymeti ile ilgili şöyle buyuruyor: "Kıyamette, herkes ömrünü ve gençliğini nerede geçirdiğinden, malını nereden kazanıp nereye harcadığından ve ilmi ile amel edip etmediğinden sorguya çekilecektir."⁴⁷

"Vaktin, sadece dünyevi gelir ve çıkar planında son haddine kadar kullanılma düşüncesi, modern dünyanın, özellikle liberal kapitalist sisteme inanmış toplumların, sürekli günde tuttuğu hususlardan biridir.

Gelişmek için, büyümek için bu konunun üzerinde hassasiyetle durular. Her alanda süper olmak, çağdaşlaşmak, uygarlaşmak ve "güç" kazanmak için "zaman kullanımı" kavramına sahip çıkarlar.

Denilebilir ki modern kapitalist insan, zamanla âdeta yarış halindedir.

Halbuki zaman'la yarış halinde olması gereken başka bir insan var ki, o da "müslüman"dır.

Müslüman insan, onlardan daha fazla zamana mukayyet olmalıdır.

Zaman nimeti, Müslüman için şu bakımdan da önemlidir ki, liberal kapitalist insanın hedefi yalnız "dünya"dır; Müslümanın ki ise, hem dünya hem de dünyadan sonrasıdır. "Hal" ile beraber geleceğidir. Dolayısıyla, iki âlemi birden fethetmek durumundadır.

Bu açıdan, yani vakti verimli kullanma açısından bakıldığında Müslümanın âdetâ bir "vakit avcısı" olması gerektiği hemen anlaşılır. İslamiyet de zaten bir vakti yakalama dinidir.

Çünkü bunu bize dinimiz öğretiyor. İslam hem günlük, hem haftalık, hem de aylık ve yıllık programlarla insanın vakitlerini tanzim edip intizama sokuyor."⁴⁸

47

Dünya ile ahiret terazinin iki kefesi gibidir; biri ağır basarsa öbürü havaya kalkar. Yine dünya ile ahiret doğu ile batıya benzerler. Birisine yaklaştıkça diğerinden uzaklaşmış olursun. Bunlar iki kumaya da benzerler; birin razı edersen ötekisi kızar. Binaenaleyh, ne zaman yüzünü ahirete çevirsen arkan dünyaya gelir.

Önce ahiret sonra dünya... Müminler olarak daima ahireti öncelemeliyiz. Dünya hayatında yapmak zorunda olduklarımız var. Dünyamızın da mahmur olması için çalışmak normaldir. Lakin bir tercih söz konusu olduğunda kesinlikle ahiret hayatının faydasını tercih etmeliyiz. Dünyalık işlerimiz ahiret hayatımızı berbat edecek türden olmamalıdır.

Çağımızın en büyük manevi hastalıklarından biri dünyevileşmedir. Yani dünyalık olanı ahirete tercih etmektir. Dünyevileşme kişinin ahirette hüsrana uğramasına sebep olur. "O halde dünyevileşmek dünyayı elde etmek değildir, dünya için yaşamaktır, dünyayı ve dünya hayatını öncelemek, asıl olarak dünyayı bilmektir. Ahirete inansa dahi, Allah'ın verdiği bütün imkânları dünyası için harcamaktır. Onun için sevinmek, onun için üzülmeiktir. Kısaca dünyevileşme bir zihniyet meselesidir, dünyanın ne olduğuna bakışla alakalıdır. Daha sonra göreceğimiz gibi, insan ibadetini bile dünyevileştirebi-

lir. Tıpkı kapitalizm gibi. Kapitalizm tipik bir dünyevileşmedir. Ama o kapitale ya da paraya, dünyalığa sahip olma değil, onun için yaşama, onu hedeflemedir. Yani insanı kapitalist yapan ya da öyle olmaktan kurtaran şey para değil zihniyettir. Dünya ahiret dengesini kuranlar, Rabbimiz, “bize dünyada da güzellik ver, ahirette de güzellik ver ve bizi cehennem azabından koru’, diyebilenlerdir.”⁴⁹

Hız. Ali’ye atfedilen bir söz konuyu çok güzel şekilde özetlemektedir. Hız. Ali şöyle diyor: “Dünya her an bizden uzaklaşmakta, ahiret de yaklaşmaktadır. Bunlardan her ikisini de tercih edenler vardır. Siz ahireti tercih edenlerden olun, dünyayı tercih edenlerden olmayın. Zira bugün çalışma var, hesap yok, yarın ise hesap var, çalışma yok.”

48

Tevekkülün manası; Allah'ın koyduğu sebepleri bir tarafa atmak, O'na güvenip harikalar yaratmasını beklemek, tepesinin üzerinden altın ve gümüş yağdırmasını istemek, ayağının altından ekmek, katık, yağ ve bal çıkarmasını gözlemek, demek değildir; hem de çalışmadan, çabalamadan ve düşünmeden.

Tevekkül, mukaddimleri sarılıp sonucu Allah'a bırakmak demektir. Tohumu saçıp ürünü Allah'tan beklemektir. İnsan olarak elinden geleni yapıp gerisini Rabbine terk etmektir. Sebepleri hazırlayıp yoldaki engelleri kaldırmak demektir. Hele insanın bilemediği ne kadar sebepler ve Allah'tan başkasının gideremeyeceği ne kadar engeller vardır!

Tevekkül et! İlk önce tevekkülün ne olduğunu öğren... Sonra doğru tevekkül nasıl olur onu öğren... Sonra her işinde tevekkül et.

Kerim kitabımız Kur'an'da Allah (cc) şöyle buyuruyor: "Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, artık ondan sonra size kim yardım edebilir? Müminler ancak Allah'a güvenip dayansınlar."⁵⁰ Tevekkül en

öz anlamı ile Allah'a tam olarak güvenmektir. Sebepleri yerine getirdikten sonra Allah'ın yardımını ummaktır.

"Gerçek müminler ancak o müminlerdir ki, Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, ayetleri okunduğu zaman imanlarını arttırır. Ve bunlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler."⁵ Allah'ın yardımı ancak gerçek müminler için vardır. İman, tevekkülü gerektirir.

Tevekkülün ne olup ne olmadığını islam şairi Akiften dinleyelim.

"Kadermiş" öyle mi? Haşa, bu söz değil doğru;
Belanı istedin, Allah da verdi... Doğrusu bu.
"Çalış" dedikçe Şeriat, çalışmadın, durdun,
Onun hesabına birçok hurafe uydurdun!
Sonunda bir de "Tevekkül" sokuşturup araya,
Zavallı dinî çevirdin onunla maskaraya!
Bırak çalışmayı, emret oturduğun yerden,
Yorulma, öyle ya, Mevla ecir-İ hâsır iken!
Yazıp sabahleyin evden çıkarken işlerini;
Birer birer oku tek mil edince defterini;
Bütün o işleri Rabbim görür, vazifesidir...
Yükün hafifledi... Sen şimdi doğru kahveye gir!
Çoluk çocuk sürünürmüş sonunda aç kalarak...
Hüda, vekil-i umurun değil mi? Keyfine bak!
Onun hazine-i in'amı kendi veznendir!
Havale et ne kadara masrafın olursa... Verir!
Silahı kullanan Allah, hududu bekleyen O;

Levazımın bitivermiş, değil mi? Ekleyen O!
 Çekip kumandası altına ordu ordu melek,
 Senin hesabına küffarı hak-sar edecek!
 Başın sıkıldı mı, kafi senin o nazlı sesin:
 “Yetiş” de, kendisi gelsin, ya Hızır’ı göndersin!
 Evinde hastalanan varsa, borcudur: bakacak;
 Şifa hazinesi derhal oluk oluk akacak.
 Demek ki: Her şeyin Allah... Yanaşman, ırgadın O:
 Çoluk çocuk Ona ait: Lalan, bacın, dadın O;
 Vekil-i harcın O; kahyan, müdür-i veznen O;
 Aış seninse de, mesul olan veriştin O;
 Denizde cenk olacaktı... Gemin O, kaptanın O;
 Ya ordu lazım imiş... Askerin, kumandanın O;
 Köyün yasakçısı; şehrin de baş muhassılı O;
 Tabib-i aile, eczacı... Hepsisi hasılı O.
 Ya sen nesen?
 Mütevekkil!
 Yutulmaz artık bu!
 Biraz da saygı gerektir...
 Ne saygısızlık bu!
 Huda’yı kendine kul yaptı,
 Kendi oldu Hüda;
 Utanmadan da “Tevekkül” diyor bu cür’ete, ha?!..⁵²

49

Makbul olan ilim, imanlı olan ilimdir.

İman yoksa ilim anlamsızdır. İlim öğrenmek için ne kadar çaba sarf edilse ne kadar emek verilse yeridir. Lakin ilimin ilim olabilmesi ve hem dünyada hem de ahirette insana fayda sağlaması için imanın olması şarttır. İmandan yoksun ilim bu dünyada insana fayda sağlasa bile ahirette insana bir fayda sağlamaz. Ahirette her şeyden önce imanın varlığına veya yokluğuna bakılacaktır.

50

İman hayatın her safhasına damgasını basar, onu fikir ve anlam, şuur ve duygu, ahlak ve adet, kanun ve nizam yönünden Allah'ın boyası ile boyar.

Allah'ın boyası ile boyanmak...

Kerim kitabımız Kur'an, en güzel boyanın Allah'ın boyası olduğunu bize anlatıyor. "Bu din, Allah'ın verdiği bir renktir. Kim Allah'tan daha iyi bir renk verebilir?"⁵³

Allah'ın boyası ile boyanan mümin hayatın her alanına bu boyanın rengini verirler. Fikirlerin vahye dayalı olması, anlamlandırmaların vahye uygun olması, şuurun tam olması, duyguların vahye uygun olması, ahlakın vahyin emrettiği şekilde olması, gelenek ve göreneklerimizin islama uygun olması, kanun ve nizamımızın Allah'ın istediği şekilde olması ancak Allah'ın boyası ile boyanmak ile mümkün olacaktır.

YUSUF EL KARADAVİ TAVSİYELER

Yusuf el Karadavi, aklı ikna eden, kalbi sarsan etkili bir hatip... Geçmişleri taklit etmeyen, kendi yazdıklarını tekrarlamayan asil bir yazar... Sağlam birikim sahibi ve orta yolu benimsemiş bir fakih... Nakli ve akli pek çok İslâmî ilimlerde yetkin bir âlim... Doğuda ve batıda şiirleri gençler tarafından ezberlenmiş şair... Gelenekçilik ile yenilikçiliği bir arada barındıran ve İslâm'ın değişkenleri ile sabitleri arasında dengeyi koruyan bir düşünür...

Yusuf el Karadavi'nin "İman ve Hayat" adlı eserinden çıkarmış olduğumuz bu tavsiyeler büyük alim Karadavi'nin ne kadar büyük bir alim olduğunu ispat mahiyetinde bir durumla karşı karşıyayız. Onlarca eseri olan Karadavi'nin tek bir kitabından elli tavsiye çıktı. Her bir tavsiyesi bir zümrüt değerinde olan bu tavsiyeler gençliğin yol haritası olacak güzellikte tavsiyelerdir.

"Mümin Allah'a ibadet etmekle, haramlardan sakınmakla hiçbir şey kaybetmez; aksine hakka doğru istikamet, hayır üzerinde sebat ve şehvetten korunma imkanları kazanır. Bütün bunların ötesinde de ruhunda huzur, hayatında sükûnet elde eder.

Kalp huzuru, hiç şüphesiz mutluluğun ilk kaynağıdır. Ancak zeka, ilim, sağlık, kuvvet, mal, zenginlik, şöhret, mevki ve diğer maddi nimetler mutluluğu temin edemiyorsa, onu nasıl kazanacağız?

Buna rahatlıkla şu cevabı verebiliriz: Huzurun tek bir kaynağı vardır; o da Allah'a, ahiret gününe imandır. Öyle derin doğru bir iman ki, şüphe onu bulandıramaz, nifak onu bozamaz.

Gerçek hayat da bunu gösteriyor, tarih de bunu destekliyor ve basiretli, insaflı her insan da bunu kendi nefsinde ve etrafındakilerde fark ediyor." Tavsiyeleri ile insana huzur ve mutluluğun adresini gösteren Karadavi yolumuzun yaşayan aydınlık meşalelerinden biridir.